GOTTFRIED FEDER

MANIFESTO

For The Abolition Of Interest-Slavery

The Manifest za Ukinitev od Zasužnjevanje do

Obresti na denar

s podanimi pojasnili

avtor
Gottfried Feder, dipl. Inženir

1 9 1 9

Prvotno izdal Joseph C. Hubers Verlag, Diessen vor Muenchen, Nemčija

V angleščino prevedel Hadding Scott, 2012

Nov prevod, ki ga je leta 2012 izdal McHenry History

Predstavitev založnika

3. rajhu in drugi svetovni vojni je bilo napisanih ogromno knjig , ki obravnavajo predvsem Adolfa Hitlerja, njegove generale, vojno ali druge »razburljive« tangente evropskega gledališča v tistem obdobju. Vendar dvomim, da družine milijonov *moških* in fantov, ki so umrli v tem tragedija, znana kot druga svetovna vojna, bi kar koli od tega označila za "razburljivo" in ta založnik bi se strinjal z njimi. Kar je pogosto izpuščeno iz teh knjig, so temeljna načela in temelji nacionalsocializma (nacizma), zaradi katerega je bil Hitler izvoljen in je

Nemčijo izvlekel iz depresije pred katero koli drugo prizadeto državo.

Gospodarski sistem Adolfa Hitlerja – na katerega je močno vplival genij Gottfrieda Federja – ni bil podoben ničemur, kar je svet kdaj videl,

in delovalo je bolje, kot je kdo takrat predvideval. Nacionalsocialistična ekonomija je bila osrednjega pomena za Hitlerjevo vlado, toda te politike danes žal zelo slabo razumemo iz različnih razlogov, vključno z zgoraj omenjenim pomanjkanjem "razburjenja" nad ekonomskimi politikami izpred 70+ let na drugem koncu sveta. . Kot bo bralec kmalu razumel, je bilo močno poudarjeno "pretrganje suženjstva obresti in suženjstva", čeprav večina Američanov nikoli ni pomislila na idejo življenja brez obresti za plačilo hiše ali avtomobila. Gottfried Feder razpravlja o tem v svojem Manifestu in skoraj vse, kar pravi v njem, velja danes, tako kot leta 1919. Nekateri avtorji in simpatizerji nacistov so celo predlagali, da če bi se briljantne

nemške gospodarske ideje razširile na druge narode, bi to kmalu privedlo do konec neskončnih dobičkov in moči banksterjev in s tem potrebe po zavezništvu

moč spraviti Nemčijo na kolena.

Nemška valuta in trgovinski sistem začneta dajati razumevanje vzrokov druge svetovne vojne. To je izjavil Hasting WS Russell, ki je na začetku vojne zapisal: »Vojna finančnikov in norcev, čeprav večina ljudi, vsaj na zavezniški strani, še ne vidi zelo jasno, kako so financerji prišli vanjo. . . . Finančniki so prav tako želeli vojno kot sredstvo za strmoglavljenje svojih tekmecev in še večjo utrdbo svoje neizmerne moči. . . . Hitler se ni ukvarjal samo z menjalno trgovino, ki ni pomenila diskontnih dobičkov za bankirje, ki so urejali menice, ampak je šel celo tako daleč, da je izjavil, da je pravo bogastvo države v njeni zmožnosti proizvajati blago; tudi, ko bi bili možje in material na voljo, ne

bi dovolil, da bi bilo pomanjkanje denarja ovira na poti katerega koli projekta, za katerega je menil, da je v interesu njegove države.

To je bila v očeh finančnikov Britanije in Amerike velika krivoverstvo, krivoverstvo, ki bi, če bi se ji dovolilo, da se razširi, razstrelilo celoten finančni lopar.«

Gottfried Feder (zgodnji Hitlerjev mentor) je že leta 1917 zagovarjal bančno reformo in je bil goreče proti obrestnemu suženjstvu in oderuštvu. V svojem Manifestu je izjavil, da vir bančne moči in bogastva ne izhaja iz dela, temveč iz »lahkega in neskončnega množenja bogastva, ki ga ustvarjajo obresti«. Namesto tega je nemška država ponudila posojila po določeni ceni. Izvajali so se na primer ženitni krediti do 1000 mark, ki so se odplačevali v obrokih brez obresti. Četrtina posojila je bila odpuščena ob rojstvu vsakega otroka. S to metodo

ljudje nikoli niso bili obtičali pri odplačevanju obresti vsak mesec, kot so danes zaradi prevare s kreditno kartico, ampak so

plačilo je dejansko šlo za poplačilo njihovega začetnega dolga.

Adolf Hitler opiše nacionalsocialistični denarni sistem v jedrnatem odstavku: »Če je kdaj potreba dala ljudem jasen uvid, je to naredila Nemcem. Pod prisilo te potrebe smo se najprej naučili v celoti upoštevati najbistvenejši kapital naroda, to je njegovo delovno sposobnost. Vse misli o zlatih rezervah in devizah zbledijo pred industrijo in učinkovitostjo dobro načrtovanih nacionalnih proizvodnih virov. Danes se lahko nasmihamo v dobi, ko so bili ekonomisti resno mnenja, da vrednost valute določajo rezerve zlata in deviz, ki ležijo v trezorjih nacionalnih bank, predvsem pa te zanjo jamčijo. Namesto tega

smo se naučili zavedati, da je vrednost valute

leži v narodovi produkcijski moči, da naraščajoči obseg proizvodnje vzdržuje valuto in bi morda lahko dvignil njeno vrednost, medtem ko mora padajoča proizvodnja prej ali slej voditi v obvezno devalvacijo.« Dodal je: "Nismo bili dovolj neumni, da bi poskušali ustvariti valuto [podprto z] zlatom, ki ga nismo imeli, toda za vsako izdano znamko smo zahtevali ekvivalent opravljenega dela ali proizvedenega blaga za marko." Nacionalsocialistično gospodarstvo temelji na delu in proizvodnji.

Petindvajset točk »Programa NSDAP« je odražal nauke vplivnega Federa. Med temi točkami so: „10. Delati bodisi duševno bodisi fizično mora biti dolžnost vsakega državljana. Delovanje posameznika ne sme biti v nasprotju z

interesi širše javnosti, ampak mora potekati v okviru celote in v dobrobit

vse.”

V dveh letih po izvolitvi Adolfa Hitlerja je bil problem brezposelnosti rešen in država se je postavila na noge. Imela je trdno in stabilno valuto, brez dolgov in brez inflacije v času, ko so bili milijoni ljudi v Združenih državah in drugih zahodnih državah še vedno brez dela in so živeli od socialne pomoči. Nemčiji je celo uspelo obnoviti zunanjo trgovino z barter sistemom: opremo in blago so izmenjevali neposredno z drugimi državami, mimo mednarodnih bank. Ta sistem neposredne menjave se je zgodil brez dolga in brez trgovinskih primanjkljajev.

Ekonomist Henry CK Liu je o izjemnem preoblikovanju Nemčije zapisal:

»Nacisti so prišli na oblast v Nemčiji leta 1933, v času, ko je bilo njeno gospodarstvo totalno propad, z uničujočo vojno odškodnino

obveznosti in nič možnosti za tuje naložbe ali kredite. Vendar je Tretji rajh z neodvisno monetarno politiko suverenih kreditov in programom javnih del za polno zaposlenost uspel spremeniti bankrotirano Nemčijo, brez čezmorskih kolonij, ki bi jih lahko izkoriščala, v najmočnejše gospodarstvo v Evropi v štirih letih, še preden se je začela poraba oborožitve."

I n *Milijarde za bankirje, dolgovi za Ljudje* (1984), Sheldon Emry je zapisal:

»Nemčija je izdajala denar brez dolgov in obresti od leta 1935 in naprej, kar predstavlja njen osupljiv vzpon iz depresije v svetovno velesilo v 5 letih. Nemčija je financirala svojo celotno vlado in vojno operacijo od

leta 1935 do 1945 brez zlata in brez dolga in potreboval je ves kapitalistični in komunistični svet, da je uničil nemško oblast nad Evropo in Evropo vrnil pod peto

Bankirji. Takšna zgodovina denarja se danes ne pojavlja niti v učbenikih javnih (državnih) šol.”

Vsebina

Manifest za odpravo zasužnjevanja denarnih obresti

c. Devet točk Manifesta.

Izvedba in utemeljitev

1. Zaradi neuspelih obljub nemške revolucije leta 1918 se ljudje vse bolj nagibajo k boljševizmu.
2. Nemci so zboleli za mamonizmom.
3. Mamonizem črpa svojo moč iz obresti na posojila.
4. Način za ozdravitev mamonizma je z odpravo obresti na posojila, zlasti vojne obveznice.
5. Velika večina Nemcev, ki imajo vojne obveznice, res izgublja denar zaradi njih, ker morajo plačati davke, da

pokrijejo plačila obresti; samo največji

imetniki vojnih obveznic imajo od njih čisti dobiček.

6. Pravo bogastvo Nemčije ni v nobenem materialnem premoženju, ampak v produktivnosti Nemcev.
7. Če bi bila odpravljena obveznost plačevanja obresti na javni dolg, bi lahko bavarska dežela odpravila vse neposredne in posredne davke in se v celoti financirala s prihodki iz industrije v državni lasti.
8. Plačila obresti so razlog, da država ne more brez davkov; tisti, ki prejemajo

največje zneske obresti, plačajo relativno malo davkov. Reich je finančno v veliko slabšem

položaj kot zvezne države.

9. Primerjava premožnega imetnika obveznic, imetnika obveznic iz delavskega razreda in vzdrževanega imetnika obveznic. Razširitev socialne pomoči za vzdrževanega obveznika po izbrisu obresti.

10. Namesto poplačila glavnice vojnih obveznic v okviru odpisa obresti bi lahko država obveznice enostavno razglasila za valuto.

11. Za druga sredstva s fiksnimi obrestmi, vključno s hipotekami, je priporočljivo odplačilo ob preklicu

obresti. S tem naj bi rešili stanovanjski problem.

12. Zgodovina nasprotovanja

interesno-suženjstvo.

a. Omejevanje in prepoved obresti pred 19. stol .

b. Uveljavitev zanimanja v okviru razvijajočega se svetovnega reda v 19. stoletju .

c. Preklic obresti bo razpustil interesno skupnost znotraj Nemčije in omogočil nemškemu narodu, da se združi proti zlati internacionali.

Pretvorba vojnih obveznic v bančni kredit

Namesto da bi vojne obveznice preprosto razglasili za valuto, je boljša ideja zahtevati, da se predajo za pretvorbo v bančni kredit.

Posebne pripombe k zahtevi po zakonih v Manifestu Izdelava devetih točk.

Ugovori in njihova zavrnitev Ugovori so obravnavani z različnih vidikov.
a. Trije ugovori, ki temeljijo na nerazumevanju,

kako bi se razmere spremenile z odpravo obrestnega suženjstva.

b. Vprašanje z vidika velikega

imetnik obveznic.

c. Kako naj bi odvzem obresti investitorjem pomagal delavcu?

d. Kaj pa pomen dedovanja pri ohranjanju družin skupaj?

e. Trije ugovori uradnikov sedanjega sistema.

f. Pritožba komunistov, da odprava obresti ne bo odpravila ekonomske neenakosti.

g. Socialdemokracija je obsojena na propad, ker temelji na marksistični ideologiji, ki ne priznava radikalne razlike med

industrijskim kapitalom in posojilnim kapitalom. Socialno-

Demokratična vlada kot zmerna uporaba marksizma, ki ne uspe, utira pot komunizmu.

h. Prezirljivi meščan in dva ugovora z meščanske perspektive. *ne bom ukinitev obresti negativno vplivala na varčevanje?* št . *Ali velik posojilni kapital res ni na nek način produktiven?* Samo delo je produktivno.

Nadaljnji program

a. Odprava obrestnega suženjstva je predpogoj za vzpostavitev socialne države.

b. Rekonstrukcija nemškega

državo po pravem duhu socializma.

c. Osvoboditev celega sveta izpod judovskega nadzora.

Manifest za odpravo zasužnjevanja denarnih obresti

Mamonizem je težka, vseobsegajoča in neizmerna bolezen, za katero trpi naša sodobna kulturna sfera in

pravzaprav vse človeštvo. Je kot uničujoča bolezen,

kot požirajoči strup, ki je zajel ljudstva sveta.

> Mamonizem je treba razumeti:
>
> na eni strani velika mednarodna denarna moč, nadvladna finančna moč, ustoličena nad vsako pravico do samoodločbe ljudstev, mednarodni veliki kapital, čisto zlata internacionala;
>
> na drugi strani pa miselnost, ki je prevzela najširši krog ljudi;

nenasitno željo po
dobičku, čisto posvetno-

usmerjeno pojmovanje življenja, ki je že vodilo v strašljiv padec vseh moralnih konceptov in lahko vodi le še v več.

Ta miselnost je utelešena in doseže svoj vrhunec v mednarodni plutokraciji.

Glavni vir moči za mamonizem je preprost in neskončen dohodek, ustvarjen z obrestmi.

Iz skrajno nemoralne zamisli o obrestih na posojila se je rodila Gold International.

Miselna in moralna konstitucija je zrasla iz želje po interesu in dobičkarstvu vseh vrst

privedla do strašljive korupcije dela buržoazije.

Ideja obresti na posojila je vražji izum velikega posojilnega kapitala; le ta omogoča leno življenje manjšine tajkunov na račun produktivnih ljudi in njihovega delovnega potenciala; pripeljala je do globokih, nepremostljivih razlik, do razrednega sovraštva, iz katerega se je rodila vojna med državljani in brati.

Edino zdravilo, radikalno sredstvo za ozdravitev trpečega človeštva je

odprava suženjstva denarnim obrestim.

Odprava suženjstva denarnim obrestim pomeni edino možno in dokončno osvoboditev produktivnega dela izpod skritih prisilnih denarnih moči.

Odprava suženjstva obresti pomeni ponovno vzpostavitev svobodne osebnosti, odrešitev človeka iz suženjstva, iz prekletstva, s katerim je mamonizem zaklenil njegovo dušo. Kdor se želi boriti proti kapitalizmu, mora odpraviti zasužnjevanje obresti.

Kje se mora začeti odprava zasužnjevanja obresti? *S posojilnim kapitalom!*

Zakaj?

Ker je posojilni kapital v primerjavi z vsem industrijskim velikim kapitalom tako močan, da se je proti velikim denarnim močem mogoče učinkovito boriti le z odpravo obrestnega suženjstva. 20:1 je razmerje med posojilnim kapitalom in industrijskim velikim kapitalom. Nemci morajo letno zbrati več kot 12 milijard obresti za posojilni kapital v obliki neposrednih in posrednih davkov, najemnin in naraščajočih življenjskih

stroškov, medtem ko je celo v letih konjunkture vojne vsota vseh dividende, ki so jih razdelile nemške delniške družbe, so znašale le 1 milijardo.

Plazovita *rast* posojilnega kapitala presega vso človeško sposobnost računanja z večnimi, neskončnimi in lahkimi dohodki iz obresti in iz obresti na obresti.

Kakšen blagoslov prinaša odprava zasužnjevanja obresti za delovno ljudstvo Nemčije, za proletarce vseh držav sveta?

Odprava zasužnjevanja obresti nam daje možnost *zasledovanja razveljavitev vseh neposrednih in posrednih davkov.* Poslušajte to, ljudje, ki ustvarjajo

vrednost, vseh dežel, vseh držav in celin: vsi državni prihodki, ki izvirajo iz neposrednih in

posredni viri se nenehno stekajo v žepe velikega posojilnega kapitala.

Dobički podjetij v državni lasti, vključno s pošto, telegrafom, telefonom, železnico, rudniki, gozdovi itd., v celoti zadoščajo za financiranje vseh bistvenih državnih obveznosti za šole, univerze, sodišča, upravne organe in socialno skrbstvo. .

Tako noben pravi socializem ne bo prinesel nobenega blagoslova človeštvu, dokler bodo dobički iz javnih

podjetij ostali prispevki velikega posojilnega kapitala.

Zato zahtevamo kot temeljno

državni zakon, najprej za nemške narode, potem kot temeljni zakon za vsa sorodna ljudstva, ki hočejo z nami vstopiti v kulturno skupnost lige narodov, naslednje:

§ 1. Vojne obveznice, skupaj z vsemi drugimi dolžniškimi instrumenti nemškega rajha, skupaj z vsemi drugimi dolžniškimi instrumenti nemških zveznih dežel, zlasti železniškimi obveznicami, kot tudi zadolžniške obveznice vseh lokalnih oblasti, so razglašene, pod preklicem obveznosti obresti, da bodo zakonito plačilno sredstvo za nominalno

vrednost [oziroma jih je treba pretvoriti v bančni kredit].

§ 2. Pri vseh drugih papirjih s fiksno obrestno mero, kritih obveznicah, industrijskih obveznicah, hipotekah *itd* . se obveznost obresti nadomesti z obveznostjo odplačila glavnice; tako se po 20 ali 25 letih, odvisno od obrestne mere, posojeni kapital vrne in dolg odplača.

§ 3. Vse nepremičninske dolgove, hipoteke *itd* . je treba odplačati v obrokih v enakem znesku, kot so bila

do sedaj zahtevana plačila, v skladu s stroški, ki so vpisani v zemljiški knjigi. Osvobojeno premoženje v hišah in zemljiščih

iz dolga na ta način delno postane last države ali lokalne samouprave. [Na ta način je država v boljšem položaju za nadzor in zniževanje najemnin.]

§ 4. Celoten denarni sistem

mora biti pod centralno banko države. Vse zasebne banke prav tako; banke s poštnimi čeki, hranilnice in kreditne zadruge, vse postanejo povezane kot podružnice.

§ 5. Vsi krediti za nepremičnine se oddajajo samo preko državne banke. Osebni kredit in komercialni kredit sta obvezna

privatni bankirji pod koncesijo države. Ta koncesija se podeljuje na podlagi potrebe, s prepovedjo ustanavljanja podružnic za nekatere okraje. Višino dajatev določi država.

§ 6. Lastniški vrednostni papirji se izplačajo na enak način kot papirji s fiksno obrestno mero po letni obrestni meri 5 %. Presežek dobička se deloma izplača delničarjem kot nadomestilo za "tvegan"

kapital (v nasprotju z vrednostnimi papirji s fiksnimi obrestmi in kovanci), medtem ko je preostali presežek po suvereni pravici dela bodisi

družbeno porazdeljena ali zaprošena za znižanje cen izdelkov.

§ 7. Vsem osebam, ki zaradi fizičnih razlogov (visoka starost, bolezen, telesna ali duševna invalidnost, skrajna mladost) niso v stanju, da bi se preživljale, se obresti od sedanjih osnovnih sredstev še naprej izplačujejo kot pokojnina. na enaki in sčasoma celo višji ravni v zameno za dostavo vrednostnih papirjev.

§ 8. V interesu zmanjšanja trenutne inflacije papirja

denar, je uzakonjen univerzalni, močno stopnjevan davek na potrdila o vojnih obveznicah in druge dolžniške instrumente rajha in držav. Te papirje je treba obdelati.

§ 9. Z intenzivnim razsvetljevanjem ljudi je treba razjasniti, da denar ni in ne sme biti nič drugega kot bon za opravljeno delo; da čeprav vsako visoko razvito gospodarstvo seveda potrebuje denar kot

menjalno sredstvo, se tudi funkcija denarja s tem konča in denarja v nobenem primeru ne bi smeli posojati

nadsvetovna moč, da raste sama od sebe s pomočjo obresti na račun produktivnega dela.

Zakaj nismo storili že vsega tega, kar je tako samoumevno, kar je treba imeti za Kolumbovo jajce za socialno vprašanje?

Ker se v naši mamonistični slepoti nismo naučili jasno videti, da je nauk o svetosti interesa pošastna samoprevara
, da je evangelij posojilnih obresti, ki edino naredi blaženega, zapletel naše

celotno razmišljanje v zlato mrežo mednarodne plutokracije. Ker smo pozabljeni in namerno zadrževani

v zmedi vsemogočnih denarnih moči glede dejstva, da so - razen v primeru nekaj bogatih ljudi - obresti, ki se zdijo tako ljubke in tako ljubljene pri nepremišljenih, popolnoma izravnane z davki. Vsa naša davčna zakonodaja je in ostaja, dokler nimamo osvoboditve od zasužnjevanja obresti, le davek-obveznost velikemu kapitalu in ne, kot bi si predstavljali, prostovoljna žrtev za opravljanje dela za skupnosti.

Zato je osvoboditev od zasužnjevanja obresti na denar

jasen moto za globalno revolucijo, za osvoboditev produktivnega dela od

verige nadvladnih denarnih moči.

Izvedba in utemeljitev

Stojimo sredi ene najhujših kriz, ki so jih naši obubožani ljudje morali prestati v svoji boleči zgodovini. Hudo bolan je naš narod; resno bolan je ves svet. Nemočno jecljajo narodi; strastno hrepenenje, krik po odrešitvi gre skozi mračne množice. S smehom in plesom, s kinom in predstavami skuša ljudstvo pozabiti na lastno žalostno usodo -- pozabiti na svoje razočarane upe, na globoko notranjo bolečino, na strašno razočaranje nad tem, kar bi tako rado imenovali

»pridobitve revolucije«. .” Kako pa smo si vse skupaj predstavljali drugače?

Kako so vse dobre obljube tekle drugače? Vse, kar smo upali pridobiti v temni noči, v temi našega vojaškega zloma, se je zdelo lesketajoče se zlato, zdaj, ko siv dan osvetljuje najdbo, pa so vsi gnili kosi lesa. Zdaj stojimo tukaj na izgubi. Zavoljo teh strohnelih koščkov lesa, ki so se tako fino svetili v noči, smo zavrgli vse, kar nam je bilo dotlej drago in dragoceno, in vse svoje žepe napolnili s tem žalostnim bogastvom. Nič čudnega, da bes obupa zajame prav najrevnejše med revnimi in da v nesmiselni jezi divjajo nad

lastnimi brati in v svojem globokem hrepenenju po odrešitvi skušajo vse to uničiti.

stoji na poti. To stanje mora pripeljati do popolne norosti, če brezvest in neumnost še naprej ženeta ljudi.

In kam vodi ta norost, vidimo v boljševiški Rusiji. Nacionalizacija, kot v Rusiji imenujejo socializacijo, se je izkazala za neuspešno, ugotavlja nemoteni Lenin. Gospodarstvo je uničeno, kupna moč denarja na nič, inteligenca pobita, delavec brez kruha. Obup v celotnem ljudstvu; samo krvavi teror, ki temelji na kitajskih in latvijskih plačancih, lahko zaščiti rdeče diktatorje pred

maščevanjem izdanega ljudstva. Tudi pri nas bo razvoj sledil temu

seveda, če bodo mednarodni špekulanti, obsedeni partijski fanatiki, predstavniki najbolj obremenjene buržoazije in pripadniki rase, ki je nemškemu ljudstvu najbolj tuja, še naprej dovoljeni v vladi.

Kaj so pravzaprav bile tiste lepe, lepe besede, ki so nam jih zašepetale na uho? Izpogajani mir, Društvo narodov, parlamentarizem, suverenost ljudstva, demokracija, diktatura proletariata, socializem, uničenje kapitalizma, osvoboditev od militarizma in

drugi takšni lepi slogani. Nastalo naj bi novo svobodno ljudstvo, ki naj bi samo odločalo o svoji usodi.

Nič od tega se ni uresničilo, se ni moglo uresničiti ali bi se lahko uresničilo, če ne bomo z najvišjo moralno resnostjo raziskali vseh teh prikazni, vseh teh sloganov - če ne bomo vestno preizkusili simptomov bolezen kot inteligenten, zaskrbljen zdravnik in skrbno diagnosticirati trenutno stanje bolne osebe, pri čemer ne varčuje s trudom, da bi ugotovil, od kod izvira ta resna kritična bolezen.

* * * * *

Bolezen našega časa se imenuje mamonizem.

Kaj je mamonizem?

Mamonizem je zlovešča, nevidna, skrivnostna vladavina velikih mednarodnih denarnih sil. Mamonizem je vendar tudi miselnost; to je čaščenje teh denarnih moči s strani vseh tistih, ki so okuženi z mamonističnim strupom. Mamonizem je neomejena hipertrofija -- sama po sebi zdravega -- človeškega nagona po pridobivanju. Mamonizem je sla po denarju, prerasla v norost, ki ne pozna višjega cilja kot kopičenje denarja na denarju, ki želi z neprimerljivo surovostjo prisiliti vse sile sveta

v svojo službo in mora voditi do ekonomskega zasužnjenja, do izkoriščanje

delovni potencial vseh ljudi sveta. Mamonizem je miselnost, ki je vodila v propad vseh moralnih konceptov. Mamonizem, ki velja za svetovni pojav, je treba enačiti z brutalnim, neusmiljenim egoizmom v človeku. Mamonizem je duh pohlepa, brezmejne želje po vladanju, miselnosti, ki je povsem osredotočena na polastitev dobrin in zakladov sveta; je v svojem bistvu religija čisto posvetno usmerjenega človeškega tipa.

Mamonizem je direktno nasprotje socializma. Socializem, pojmovan kot najvišja moralna ideja, kot ideja, da človek ni na svetu samo zase, da ima vsak človek dolžnosti do

skupnosti, do vsega človeštva, in da ni odgovoren samo za trenutno blaginjo svoje družine, članov svojega plemena, svojega ljudstva, ampak da ima tudi neomajne moralne obveznosti do prihodnosti svojih otrok in svojega ljudstva. .

Natančneje, mamonizem moramo videti kot zavestno dogovarjanje moči željnih velikih kapitalistov vseh ljudstev. Pri tem je bil vedno omembe vreden skriti prihod mamonizma.

Veliki tajkuni se res skrivajo kot končna gonilna sila za svetovnim anglo-ameriškim imperializmom; nič drugega. Veliki

denarne moči so dejansko financirale grozljive množične umore svetovne vojne. Velike denarne sile so res, kot lastniki vseh velikih časopisov, spletle svet v mrežo laži. Z zadovoljstvom so razvneli vse nižje strasti, marljivo pospeševali rast sedanjih tendenc in s prebrisano tiskovno propagando pripeljali do vrenja francoski revanšizem. Skrbno so gojili panslovansko idejo, srbsko predstavo o velesili in potrebo teh držav po denarju do te mere, da se mora vneti svetovni požar.

Tudi med nami v Nemčiji duh

Mamonizem, ki je želel vedeti le več o izvoznih številkah, nacionalnem bogastvu, ekspanziji, velikih bančnih projektih in mednarodnih finančnih poslih, je privedel do razpada javne morale, do zatona našega vladajočega kroga v materializem in hedonizem, do površnosti v našem narodnega življenja, vsi dejavniki, ki delijo krivdo za grozljiv propad.

* * * * *

Z začudenjem se moramo vprašati, od kod mamonizem,

od kod mednarodni velekapital črpa svojo neustavljivo moč.

Ne gre spregledati, da je

mednarodno sodelovanje velikih denarnih sil predstavlja povsem nov pojav. Temu v zgodovini nimamo primerjave. Mednarodne obveznosti denarne narave so bile praktično neznane. Šele z naraščajočim svetovnim gospodarstvom, s splošno globalno trgovino, se je uveljavila ideja mednarodne interesne ekonomije in tu se dotaknemo najgloblje korenine, tu smo zadeli najbolj notranji vir moči, iz katerega Zlata internacionala črpa svojo neustavljivo moč. .

Zanimanje , lahkotno in neskončno pritok dobrin, ki temelji zgolj na lastništvu denarja brez kakršnega koli

dodatek dela je povzročil rast velikih denarnih sil. Posojilne obresti so diabolično načelo, iz katerega se je rodila zlata internacionala. Posojilni kapital je popolnoma povsod trdno pritrdil svoj krvni tok. Kot orožje vetrnice je velik posojilniški kapital ujel vse države, vse narode sveta.

Državna posojila, državne obveznice, železniške obveznice, vojne obveznice, hipoteke, krite obveznice -- skratka posojilni instrumenti vseh vrst so na nek način ujeli naše celotno gospodarsko

življenje, tako da se odslej vsi narodi sveta nemočno zvijajo v zlate mreže. Zavoljo

obrestno načelo, v skladu s popolnoma noro politično zablodo, da vsaka vrsta posesti nosi pravico do zaslužka, smo podvrženi *zasužnjevanju obresti na denar* . Niti ene prave, veljavne morale mogoče je navesti razlog, zakaj naj bi samo posedovanje denarja pomenilo pravico do nenehnih plačil obresti.

To notranje nasprotje obresti in dohodkom vseh vrst brez kakršnega koli pojava produktivnega dela se razteza skozi duševno življenje vseh

ljudstev in časov. Nikoli pa ta globok notranji odpor do moči denarja ni postal pri narodih tako zavesten kot

v našem času.

Mamonizem še nikoli ni bil pripravljen na tako vseobsegajoč način, da bi začel s svetovno prevlado. Nikoli še ni postavila v svojo službo vse nizkotnosti, hrepenenja po moči, hrepenenja po maščevanju, pohlepa, zavisti in lažnivosti na tako spretno prikrit in vendar brutalno vsiljiv način kot sedaj. Svetovna vojna je v svojem bistvu ena največjih odločitev v evolucijskem procesu človeštva v boju za odločitev, ali naj bo v prihodnosti usodo sveta

odločal mamonistično-materialistični ali socialistično-aristokratski svetovni nazor.

* * * * *

Na videz je mamonistična anglo-ameriška koalicija brez dvoma sprva zmagovala. Kot reakcija proti njej se je na Vzhodu pojavil boljševizem, in če hočemo v boljševizmu videti veliko idejo, je to brez dvoma pozicija, ki je diametralno nasprotna mamonističnemu svetovnemu nazoru. Metode, ki jih želi boljševizem uporabiti za to, pa so zgrešena zdravila dr. Eisenbartha. Gre za poskus pomoči s skalpelom bolnemu zaradi notranje zastrupitve,

tako da mu amputirajo glavo, roko in noge.

Proti temu divjanju boljševizma,

proti temu nesmiselnemu prevračanju moramo predstaviti uporabno novo idejo, ki z združevalno silo združuje vse delavske razrede, da bi pregnali strup, zaradi katerega je svet zbolel.

To sredstvo vidim v odpravi suženjstva denarnim obrestim.

Obstajajo trije dejavniki, zaradi katerih so obresti na posojilni kapital vidne kot pristen in pravi vzrok naše finančne bede.

Prvič, pošastno nesorazmerje posojilnega kapitala s fiksnimi obrestmi, torej kapitala, ki raste sam od sebe brez uporabe ustvarjalnega dela,

in dejansko raste večno. Pri nas v Nemčiji je ta posojilni kapital že dosegel raven, ki se nam ne zdi previsoka pri 250 milijardah. V nasprotju s to ogromno vsoto znaša industrijski obratni kapital naše celotne nemške industrije samo 11,8 milijarde. Poleg tega je tu še 3,5 milijarde kapitala 16.000 industrijskih družb z omejeno odgovornostjo [*GmbH*], tako da imamo skupaj le okoli 15 milijard industrijskega kapitala za preglednico. *20:1 je prva temeljna ugotovitev.* [* Očitno 17:1 je bolj natančno, a morda

Feder upošteva verjetnost, da se bo delež povečal.]

Ta ocena pomeni, da v finančnem

problemov največjega pomena, se morajo vsi ukrepi v zvezi s posojilnim kapitalom izkazati za 20-krat bolj učinkovite kot ukrepi, usmerjeni proti velikemu industrijskemu kapitalu.

Drugič: plačilo obresti na zgornji posojilni kapital, ocenjeno na 250 milijard, upoštevano v celoti za vse čase, znaša okoli 12,5 milijarde letno. Nasprotno pa je vsota vseh razdeljenih industrijskih dividend v letu 1916 znašala leta 1915 okrog eno milijardo mark. V preteklih desetletjih je

bilo to število v povprečju približno 600 milijonov. V zadnjih dveh letih vojne [1914-1918] se je verjetno zelo povečalo

precej, vendar bo za tekoče leto [1919] zabeležil vse večji zlom.

Povprečna dobičkonosnost vseh nemških delniških družb [*AG*] je bila 8,21 %; torej le približno 3½ % višji od povprečnega donosa na posojila s fiksno obrestno mero.

Tako, če povzamem, bodo morali Nemci v prihodnosti plačati približno 12,5 milijarde [letno] za različne večne obresti velikega posojilnega kapitala, medtem ko je bil donos industrijskega kapitala v letu

največjega razcveta 1 milijarda, v časih nemotenega blagostanja pa le 0,6 milijarde. Tako vidimo tukaj spet delež na ukazih

magnituda od 20:1 do 12:1.

Tretji in najnevarnejši dejavnik je ogromna nerazumljiva rast velikega posojilnega kapitala prek obresti in obresti na obresti. Tu se moram nekoliko bolj oddaljiti in upam, da bom z majhnim izletom v višjo matematiko razložil problem. Najprej nekaj primerov.

Očarljiva zgodba o izumu igre šaha je dobro znana. Bogati indijski kralj Shihram je izumitelju v zahvalo za izum kraljevske igre podelil izpolnitev želje. Želja modrega

moža je bila, da bi mu kralj dal eno pšenično zrno

na prvem polju šahovske partije, dva na drugem, štirje na tretjem in tako vedno na vsakem polju dvakrat toliko kot na prejšnjem. Kralj se je na videz skromni želji modreca nasmehnil in ukazal prinesti vrečo pšenice, da bi na vsak kvadrat lahko razdelili pšenična zrna. Kot vsi vemo, je bila izpolnitev te želje nemogoča tudi za najbogatejšega princa na svetu. Vse svetovne žetve v tisoč letih ne bi zadostovale za zapolnitev 64 polj šahovnice.

Še en primer: mnogi se še iz šolskih dni spomnijo muke računanja obresti;

kako se peni, vložen v času Kristusovega rojstva, pomnoži z obrestno mero, tako da se podvoji vsakih 15 let. V 15. letu po Kristusovem rojstvu je peni zrasel na 2 penija, v letu 30 AD na 4 penije, v letu 45 AD na 8 penijev in tako naprej. Le redki se bodo spomnili, kakšno vrednost bi ta peni predstavljal danes: količina zlata, enaka prostornini Zemlje, Sonca in vseh planetov skupaj, ne bi zadostovala, da bi predstavljala vrednost tega penija, vloženega z obrestno mero.

Tretji primer: bogastvo hiše Rothschild, najstarejše mednarodne plutokracije, je danes cenjeno

pri približno 40 milijardah. Znano je, da je v Frankfurtu okrog leta 1800 stari Mayer Amschel Rothschild, brez lastnega omembe vrednega bogastva, postavil temelje velikanskemu premoženju svoje hiše s posojanjem milijonov, ki jih je imel grof Wilhelm I. Hessenski. mu zaupana v hrambo.

Če bi kopičenje denarja z obrestmi in obrestmi na obresti pri Rothschildu uspelo le po skromni stopnji penija, se krivulja ne bi vzpenjala tako strmo, kot se je. Toda ob

predpostavki, da se je skupno bogastvo Rothschildov povečalo le za peni, bo bogastvo Rothschildov v

leta 1935 bi znašala 80 milijard, leta 1950 160 milijard, leta 1965 320 milijard in bi s tem že daleč presegla celotno nemško nacionalno bogastvo.

Iz teh treh primerov je mogoče izpeljati matematični zakon. Krivulja, ki predstavlja porast Rothschildovega bogastva, krivulja, ki jo je mogoče izpeljati iz števila pšeničnih zrn za šahovnico, in število, ki ga množenje penija povzroči obrestno mero, so preproste matematične krivulje. Vse te krivulje imajo enak značaj. Po

sprva skromnem in postopnem naraščanju postaja krivulja vedno bolj strma in se kmalu praktično približa skoraj

tangencialno na neskončnost.

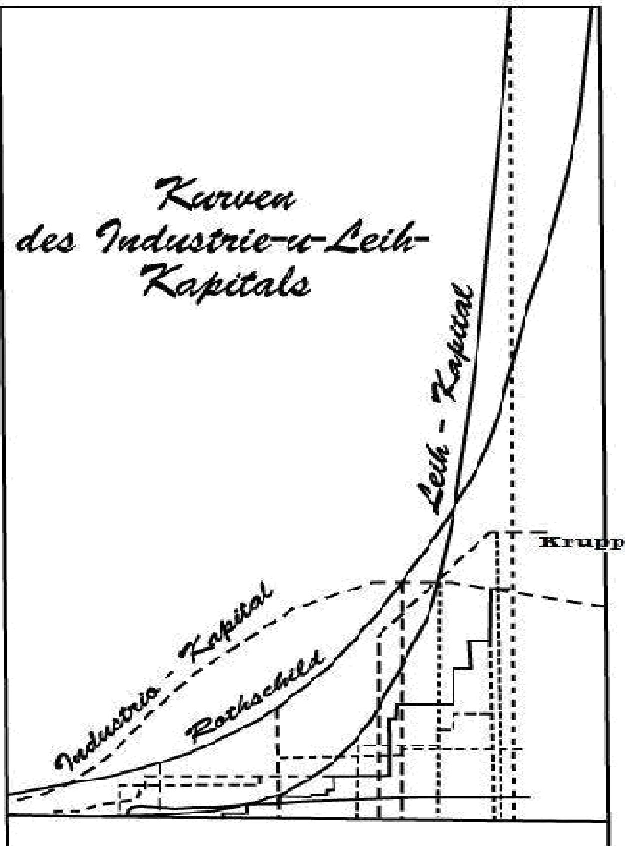
Povsem drugače pa poteka krivulja rasti industrijskega kapitala. Prav tako izvira predvsem iz majhnih začetkov, kmalu se pojavi močna eskalacija krivulj, dokler ni dosežena določena zasičenost kapitala. Potem so krivulje bolj položne in v določenih panogah bodo morda celo nekoliko upadle, če so novi izumi povzročili razvrednotenje obstoječih tovarn, strojev itd. Tukaj bi rad izbral samo en primer, razvoj Kruppovih del. Leta 1826 je starec Krupp umrl

skoraj brez premoženja. Leta 1855 je Alfred Krupp prejel prvo naročilo za 36 topov

v imenu egiptovske vlade. Leta 1873 je Krupp zaposloval že 12.000 delavcev. Leta 1903 je Frau Berta Krupp celotno delo in lastnino prodala delniški družbi Alfreda Kruppa za 160 milijonov. Danes znaša skupna vrednost osnovnega kapitala 250 mio. Kaj ime Krupp pomeni za nas Nemce? Vrhunec našega industrijskega razvoja. Prvi proizvajalec [jeklenih] topov na svetu. Ogromna vsota najbolj vztrajne, namenske, intenzivne produktivnosti. Stotisočem našim ljudskim tovarišem je Kruppov podvig pomenil kruh in delo. Za naš narod, orožje in

obramba – in vendar je pritlikavec v primerjavi z milijardami Rothschildov. Kakšen pomen

ali se je rast Kruppovega premoženja v enem stoletju primerjala z rastjo Rothschildovega premoženja z lahkotnim in neskončnim naraščanjem obresti in obresti na obresti?

Kurven
des Industrie-u-Leih-
Kapitals
Leih - Kapital
Krupp
Industrie - Kapital
Rothschild

Dve krivulji, narisani s krepkimi črtami, predstavljata posojilne obresti in res zgornja krivulja kaže razvoj Rothschildovega bogastva, spodnja krivulja, sprva ravna in nato hitro naraščajoča, na zelo splošen način prikazuje značilen razvoj vseh takih krivulj, pri katerem lahko majhen napredek na vodoravni osi povzroči podvojitev vrednosti na navpični osi. Šrafirana črta prikazuje razvojno krivuljo naše celotne industrije v zadnjih 40-50 letih. Različno šrafirane črte prikazujejo razvoj več naključno izbranih velikih industrijskih podjetij, iz katerih izhaja splošni značaj

šrafirane krivulje industrijskega kapitala.

Izrecno je treba opozoriti, da so krivulje posojilnega kapitala prikazane močno stisnjene. Tako mora biti na primer krivulja bogastva Rothschilda postavljena 80-krat višje od Kruppove krivulje. Namen prikaza krivulj je seveda samo pokazati bistveno različen značaj obeh vrst kapitala. Krivulje posojilnega kapitala kažejo sprva precej postopno naraščajoč razvoj; razvoj gre tedaj hitreje, dokler se, čedalje bolj divje in vleče vse s seboj, ne dvigne daleč preko človeških predstav in stremi v neskončnost.

Krivulja industrijskega kapitala nasprotno ostaja končna! Ne glede na to, kako močna so razhajanja, ki jih lahko pokaže sled v podrobnostih, bo na splošno

temeljni značaj industrijskega razvoja vedno tak, da po močnem začetnem razvoju sledi določeno obdobje zrelosti, nasičenosti, po katerem

prej ali slej pride do upada.

Nič nam ne pokaže jasneje globoke bistvene razlike med posojilnim in industrijskim kapitalom. Nič nam ne more bolj razjasniti razlike med uničujočimi učinki posojilnega kapitala in poslovnimi dobički (dividendami) poslovnega kapitala, vloženega in tveganega v velikih industrijskih podjetjih, kot ta primerjava.

Ni dovolj poudariti, da nam samo priznanje matematičnih

zakonov, ki jim sledita posojilni in industrijski kapital, kaže jasno pot

kjer je treba uporabiti vzvod za popravilo našega uničenega finančnega gospodarstva. Jasno se zavedamo, da ne kapitalistični gospodarski red, ne kapital sam po sebi in kot tak, ni nadloga človeštva. *Nenasitna potreba po obrestih po velikem posojilnem kapitalu je prekletstvo vsega delovnega človeštva!*

Kapital mora biti! Delo mora biti! Samo delo lahko naredi malo. Kapital sam ne more nič!

Kapital brez dela je lahko le sterilen! Zato je najpomembnejša zahteva, najplemenitejša naloga revolucije, najrazumnejši smisel svetovne revolucije *odprava*

zasužnjevanje obresti na denar.

Družba Rothschild je danes ocenjena na 40 milijard. Milijarderji ameriških visokih financ, gospodje Cahn, Loeb, Schiff, Speyer, Morgan, Vanderbilt in Astor, so skupaj ocenjeni na najmanj 60-70 milijard. Pri samo 5% obrestni meri to pomeni dohodek za teh osem družin 5-6 milijard, kar je po raziskavah Karla Helffericha približno 75% letnega dohodka, ki so ga v letu imeli vsi davkoplačevalci v Prusiji. 1912. (Takrat je bilo

okoli 21.000.000 davkoplačevalcev, 75 % od tega bi bilo približno 15.000.000. Na vsakega davkoplačevalca je v povprečju 1,56

sorodniki; torej 23 milijonov sorodnikov.)

Okrog 38.000.000 Nemcev je tako moralo živeti od letnega dohodka prej omenjenih milijarderjev.
Vsekakor ameriški milijarderji niso čisti posojilniški kapitalisti v enakem smislu kot hiša Rothschild in tako naprej. Sploh mi ni do razprave o tem, ali so ameriški milijarderji res »milijonarji s 100 milijoni dolarjev« ali »milijonarji s 1000 milijoni mark«; v prvem primeru bi morali računati le na enega ali dva ducata

dodatnih Krezov. Ali pa preprosto sprejmimo Rathenaujevih »300«; potem bo naš inventar zagotovo v redu. Tukaj ni pomembno navesti natančno številko, ampak

priznano razmerje 300 proti 38.000.000 nam odpre oči o brutalni vladavini mednarodnega posojilnega kapitala.

Zatorej odvrzimo te strašne verige, ki morejo le zadaviti ves energični trud; odtrgajmo od denarja moč, da nosi obresti, in vedno znova, da nosi obresti, dokler vse človeštvo ne postane v celoti zavezano za obresti mednarodnemu posojilnemu kapitalu.

Tako so te tri točke tiste, ki nam prvič pojasnijo, kje le

lahko učinkovito uporabimo vzvod za lajšanje naše notranje finančne stiske.

Drugič, priznavamo, da je bil napad celotnega socialističnega idejnega sveta proti industrijskemu kapitalu popolnoma zgrešen, saj je celo nameravana popolna regulacija ali socializacija vsega podjetniškega dobička – ob predpostavki neoslabljenega gospodarstva – bi prinesel smešno skromen znesek v primerjavi z ogromnimi finančnimi bremeni proračunov našega rajha in naše države.

Z odpravo zasužnjevanja obresti na denar je mogoče z

enim udarcem odpraviti celotno finančno težavo. Naenkrat spet začutimo trdna tla pod nogami; takoj nam mora in bo postalo jasno, da imamo

le na najbolj grotesken način prevarali sami sebe s to bedno obvezniško ekonomijo.

Kaj drugega je posojilni kapital kot dolgovi? *Posojilni kapital so dolgovi!* Človek ne more ponavljajte to dovolj pogosto. Kakšna oblika norosti je to, ko si je nemško ljudstvo v celoti izposodilo 150 milijard za svojo vojno? Ko si je za to celo obljubil količino 7,5 milijarde obresti in se zdaj počuti premaknjenega v neprijetno situacijo, ki je neizogibna že od začetka, ko poskuša od sebe

pobrati teh 7,5 milijarde v obliki povsem namišljenih davkov?

* * * * *

Tragična stvar te samoprevare pa je manj neumnost celotnega gospodarstva vojnih obveznic, ki smo ga vedno veliko bolje izkoriščali kot ostali svet, kot dejstvo, da le razmeroma majhno število velikih kapitalistov ima od tega ogromne koristi, medtem ko mora celotno delovno ljudstvo, vključno s srednje velikimi in manjšimi kapitalisti, pa tudi podjetja, trgovina in industrija, plačati obresti. In tu pride na dan politična plat celotne ideje. Tu lahko spoznajo, da je v resnici velik posojilni kapital in

le ta [*tj.* ne industrijski kapital] prekletstvo vsega delovnega človeštva. Človek lahko stvar suče in obrača, kakor hoče, a vedno

množica vseh pridnih ljudi mora na koncu nositi stroške plačila obresti na posojilni kapital. Srednji in manjši kapitalisti nimajo ničesar pokazati za svoja ljubka plačila obresti; nimajo ničesar pokazati, saj morajo biti zneski obresti v celoti obdavčeni. Ne glede na to, ali v obliki neposrednih davkov ali posredno v obliki posrednih davkov, kolkov, tarif ali drugih bremen za trgovino, je pridno ljudstvo vedno *naivnež* in *velik kapital* upravičenca.

Zdaj je prav osupljivo videti, kako je socialistični idejni svet Marxa in Engelsa, od *Komunističnega manifesta* do *Erfurtskega programa* (zlasti

Kautsky) in celo sedanji socialistični voditelji prizanašajo interesom posojilnega kapitala kot na ukaz. Svetost interesa je tabu; obresti so svetinja svetih; še nihče si ga ni upal postaviti pod vprašaj. Medtem ko so lastnina, plemstvo, varnost osebe in posesti, zakoni krone, privilegiji in versko prepričanje, čast častnikov, domovina in svoboda bolj ali manj prepovedani, so obresti svete in neizpodbitne. Odvzem premoženja in socializacija, torej čiste kršitve zakona, ki so le nekoliko pocukrane, kolikor

so storjene navidezno v imenu celote posameznikov, so na dnevnem redu: vse to je dovoljeno, le da

obresti, obresti so *noli me tangere* , »touchmenot«.

Plačilo obresti na dolg rajha je alfa in omega državnega proračuna. Njegova velikanska teža vleče državno ladjo v brezno, pa vendar … vse je velika goljufija … pošastna samoprevara, spodbujena samo in izključno v korist velikih denarnih sil.

Tukaj bi se rad zdaj na kratko dotaknil očitkov v zvezi z malimi upokojenci, o katerih bomo razpravljali kasneje, da ne bo človek obstal ob misli nanje. Pri

obravnavi zelo velikih vprašanj ta niso upoštevana, vendar je samoumevno, da ta

nadomestila bodo zagotovljena z najširšo širitvijo socialnovarstvenih storitev.

Goljufija , sem rekel! *Obresti-prevara!* A močna beseda. A če ima ta beseda utemeljitev, ki je bila med vojno morda najbolj uporabljena beseda na terenu in doma, ima največ utemeljitve glede obrestnih prevar.

Kaj pa vojne obveznice? S prvimi 5 milijardami je Reich vzel iz žepov ljudi, ki so dejansko obstajali. Denar je spet stekel nazaj. Potem je prišlo novo posojilo, da bi spet

posrkalo denar in s tem še zadnje prihranke. In spet je prišel

črpalka in posrkala milijarde, in spet so se spet vrnile nazaj, dokler veselo, potem ko je bila ta očarljiva igra ponovljena devetkrat, Reich ni naredil 100 milijard dolgov.

V zameno so ljudje seveda držali v rokah 100 milijard fino tiskanega papirja – sprva smo si predstavljali, da smo postali toliko bogatejši – potem pa pride država in reče: "Soočam se z bankrotom."

Ja, ampak zakaj? – Sam gotovo ne morem bankrotirati, tudi če občasno iz desnega zgornjega

žepa vzamem bankovec za sto mark in ga dam v levega. Vsekakor bi bila to največja neumnost

vse, če bi nadaljevali z neumnostjo našega gospodarstva vojnih obveznic z razglasitvijo bankrota. [* Feder tu gleda na nemški narod kot na enotno entiteto in ne kot na zgolj skupek posameznikov: denar, ki je bil prenesen od enih Nemcev k drugim Nemcem, ostane znotraj nemškega naroda, kar pomeni, da je v moči Nemcev. vlada, da prilagodi razdelitev, morda v neposredno škodo nekaterih posameznikov, vendar v dobro celotnega naroda.]

Prekinimo suženjstvo obresti na denar! Razglasimo vojno vez potrdila, da so zakonito plačilno sredstvo z obrestmi preklicana, in nočna mora

državni bankrot se bo stopil od nas kot marčevski sneg pod soncem.

Ljudje mi pravijo, da je ukinitev obresti prikriti državni bankrot. Ne, to ni res! – Prizor državnega bankrota je v resnici le pravljica in bauk, ki so si ga izmislile mamonistične sile.

Knjiga Franza Röhra *Was jeder vom Staatsbankerott wissen muß* [*Kaj bi morali vsi vedeti o državnem bankrotu*], je popolnoma obtičala v Mamonistični načini razmišljanja.

Čeprav avtor na splošno precej jasno prepoznava ekonomske težave, ki nam grozijo s socializacijo, in

čeprav odločno in pravilno svetuje, da nas na koncu lahko reši le obnova našega gospodarstva – se ne more znebiti vraževernega prepričanja o svetosti obresti, zato prikazuje državni bankrot povsem v skladu z interesi mamonizma, kot popolnoma grozljiva katastrofa.

Zanimivo je, da se Röhr kljub boljšemu zgodovinskemu poznavanju ne more osvoboditi mamonističnega pogleda in v zaključni besedi ugotavlja: »Če se uničujoča gospodarska katastrofa ne prepreči, ne bo

nikomur prizanesena,«
medtem ko na strani 81
priznava, da posledice javnega

finančno slabo upravljanje so se zelo hitro delno odpravile in na strani 68 pravi, da v vsakem primeru ne bi smelo biti nobenega dvoma, da je Rusija (v prejšnjem stoletju) te valutne krize premagala brez trajnih težav. Na strani 76 pravi, ko preučuje učinke državnih bankrotov, da čeprav so se seveda pojavile globoke gospodarske težave *ipd* ., na splošno ni prišlo niti do uničenja države niti do njene gospodarske moči. *Na nasprotno, hitro oživitev nacionalnega gospodarstva in okrevanje javnih financ sta bila*

opažena dovolj pogosto. Ko avtor nato nadaljuje še tri vrstice, ki pravijo, da državni bankrot absolutno pomeni gospodarski

katastrofa in povzroča neskončno bedo; Obžalujem, da ne morem slediti tej logiki.

Ampak nazaj k našemu konkretnemu primeru! Katera bi bila bolj poštena? Farizejsko govoriti o neuničljivosti vojnih vezi, hkrati pa zatirati ljudstvo z neverjetnim davčnim bremenom? Ali pa, če bi imel finančni minister pogum, da bi odkrito pristopil k ljudem in izjavil: »Ne morem plačati obresti za vojne obveznice ali pa jih lahko le, če od vas poberem popolnoma enak znesek davkov. “. . . . Toda

takrat med vojno sem nujno potreboval denar; kaj bolj pametnega (glej Anglija) mi ni prišlo na misel in tako sem izvedel goljufijo z visokoobrestno vojno-

obveznice. Morate mi oprostiti, ljubljeno ljudstvo; navsezadnje je bilo vse za vas, ampak če se želimo ne igrati več skrivalnic ... Jaz, država, ne bom več plačeval obresti, tebi, davkoplačevalcu, pa ni treba plačevati davkov za pokritje teh plačil obresti... To temeljito poenostavlja naše transakcije; izognemo se ogromni davčni birokraciji in prav tako enormni obrestni birokraciji ter tako ohranimo ogromno denarja in delovnega potenciala.«

Dolgo sem se zadrževal pri razkrivanju te goljufije, vendar

se mi zdi absolutno temeljnega pomena, da v nobenem trenutku ne izgubimo velike slike izpred oči.

* * * * *

Po bavarskih davčnih napovedih je krog prizadetih – recimo ravno tistih, ki so po davčnih napovedih prejeli preko 30.000 mark obresti – 822 ljudi, kar je le 0,4 % tistih, dolžan plačevati davke (*Bayr. St-Z.* 1913) v vsej Nemčiji, torej približno 10.000. (Zgornjih 10.000!)

Razjasnimo zdaj kar se da na kratko najpomembnejše vidike te revolucionarne zahteve in dejansko premislimo vprašanja najprej z našega nacionalnega vidika.

Za to je treba najprej jasno pogledati naše trenutno stanje. Državni sekretar Eugen Schiffer je v svojem velikem govoru v berlinski gospodarski zbornici izjavil, da je "nemogoče prezreti". To je le delno pravilno. *Možno je prezreti* je ogromna zadolženost naše nacionalno gospodarstvo in razvrednotenje naše valute brez primere -- skratka, dejstvo, da smo čez noč postali obubožano ljudstvo.

Ne moremo pa zanemariti bremen, ki se nam nalagajo z mirovno pogodbo. Trenutno

obstoječih potrdil o zadolženosti, kot smo videli, znaša okoli 250 milijard. Pustiti

najprej predpostavimo, da nam antanta v neki obliki naloži dodatnih 50 milijard vojnih odškodnin: to pomeni skupaj okoli 300 milijard dolga.

Ne glede na to, kako močno obremenjuje ozke okvire te razprave, je vseeno treba povedati nekaj besed o velikosti nemškega nacionalnega bogastva. Preiskave Helferricha in Steinmann-Bucherja ocenjujejo nemško nacionalno bogastvo na okoli 350 milijard. Takim ugotovitvam lahko pripišemo le zelo omejeno vrednost, ne glede na to, kako

skrbno so bila pridobljena. Veljajo samo za čas nemotene gospodarske dejavnosti. So pa tudi precej zavajajoči, saj državni in

vključene so občinske lastnine, torej na primer tudi popravila cest, spremembe vodnih poti itd. Jasno je, da čeprav je produkcija takšnih del morda stala ogromno denarja, kljub temu strogo gledano nimajo nobene intrinzične vrednosti. Boljše merilo nacionalnega bogastva je tako imenovano obdavčljivo bogastvo, kot izhaja iz davčnih napovedi za obrambni prispevek ali davek na vojno premoženje. Iz tega izhaja vsota 192 milijard, torej veliko manj od Helfferichove številke. K tej vsoti pa je glede na izkušnje mogoče dodati približno 10 % za

zakonsko neobdavčena majhna premoženja in približno enak znesek za "tihe rezerve". [* »Tihe rezerve« so posledica

podcenjevanje pozitivnih vrednosti in precenjevanje negativnih vrednosti v računovodstvu, da bi ustvarili videz najnižje možne neto vrednosti.]

Vsekakor se mi zdi pretirano optimistično govoriti o več kot 250 milijardah nacionalnega bogastva. Toda tudi to število ima le zelo omejen pomen. Najbolj pravilno bi bilo, da bi se popolnoma odtrgali od ideje o narodnem bogastvu, ki je sploh številčno dojemljivo, in prodrli do spoznanja, da se narodno bogastvo izraža izključno v

duševnem in fizičnem delovnem potencialu celotnega naroda, in tako pripada

redov velikosti, ki nimajo nobene zveze z ožjim konceptom kapitala. Še vedno moramo videti nadaljnji vir nacionalnega bogastva v prisotnosti rudnih virov, bogastva gozda in rodovitne zemlje, vendar tudi teh stvari ni mogoče dojeti številčno, saj njihova vrednost niha med nič in neskončnostjo, odvisno od tega, ali rudna bogastva so neizkoriščena ali pa jih je mogoče na podlagi geološkega poročila računati na milijarde ton premoga itd.

Ne pozabimo, da je Nemčija res revna država. Od monopolov nima skoraj nobenega. Po bogastvu mineralnih surovin močno zaostaja

večino svojih sosed, da o neprimerljivih rudnih virih kitajskega, indijskega in ameriškega imperija sploh ne govorimo. Po rodovitnosti prsti je daleč v primerjavi z blagoslovljenimi polji ruske črne prsti in v primerjavi z lahko produktivnimi deli tropskih in subtropskih dežel. Zato imamo na koncu vedno le potencial in voljo naših ljudi za delo, pa tudi razpoložljivost dovolj dela, pri čemer moramo jasno razumeti, da v tem stanju ne more biti govora o zavarovanju dolgov, o zavarovanju za naši dolžniški instrumenti...

Ne glede na to, ali so obrestovane vojne obveznice ali neobrestni bankovci Reicha,

za njimi stoji zgolj in samo davčni potencial celotnega ljudstva – in kaj je davčni potencial drugega kot funkcija delovne moči celotne delovne populacije?

* * * * *

Sedaj moramo sami razjasniti še en relevanten kompleks vprašanj in seveda glavne vnose naših državnih prihodkov-virov in odhodkov. Obstaja izjemno nasprotje med širokim prostorom, ki ga zavzema skrb za služenje denarja v našem zasebnem življenju, in

pozornostjo, ki jo posvečamo velikim vprašanjem našega državnega finančnega upravljanja, pa vendar med posameznimi

gospodarstvo in nacionalno gospodarstvo ni nobene bistvene razlike.

Glavni vpisi za državne dohodke so: prvič, čisti dobiček poštnih uradov in železnic; drugič, rudnikov, gozdarskih uprav in drugih državnih podjetij; tretjič, cestnine in posredni davki; četrtič, neposredni davki.

Da ne bi spodbujal čisto teoretičnih razprav o tako izrazito praktičnih vprašanjih, želim pojasniti posamezne vnose iz bavarskega državnega

proračuna [1] leta 1911 glede na njihov vrstni red velikosti. Pošta, telegraf in železnice [2] prinesel 120 milijonov; gozdovi, rudniki *itd*

40 milijonov; posredni davki, 53 milijonov; neposredni davki, 60 mio. Dodaten 67 milijoni so pritekali iz kolkovnin, pristojbin, davkov na dediščino, zemljiških davkov, prenosov prihodkov iz rajha itd.

Kaj pa izdatki? Tu najdemo v prvi vrsti plačila za obresti državnega dolga, vključno z dolgovi železnic s 85 milijoni. Za kraljevo hišo 5 milijonov; pravosodje, 27 milijonov; notranja uprava 40 milijonov; cerkve in šole, 51 milijonov; finančna uprava 13 milijonov;

izdatki za namene, povezane z Reichom, 50 milijonov; pokojnine, 36 mio. Razno

odhodki 5 mio. Takrat je v tem za bavarske finance srečnem letu letni proračun pustil 27 milijonov prihodkov presežka.

V okviru našega razmišljanja pa nas zadevajo samo tisti izdatki, ki jih lahko izpustimo z odpravo obrestnega suženjstva. Tu so seveda na prvem mestu obresti na državni dolg s 85 milijoni mark; k temu prištejte še največji del našega plačila za finančno upravo okoli 10 milijonov; poleg tega je velik del plačil za namene, povezane z Reichom, od tega dodajmo polovico, 25 milijonov, in

nazadnje 5 milijonov plačil za kraljevo hišo zdaj

izginilo: skupaj 125 milijonov.

Izginotje teh vpisov pomeni možnost opustitve vsiljevanja *vseh neposrednih in posrednih davkov* , kar je, kot smo videli, prineslo 53 milijonov in 60 milijonov mark, skupaj torej 113 milijonov mark!

Zdaj sploh nismo mnenja, da bi bilo treba neposredne in posredne davke popolnoma odpraviti; nedvomno v razumnih mejah služijo po eni strani izobraževanju, po drugi strani pa urejanju. Zagotovo ni

nič več kot prav in pošteno, da dobiček od premoženja, ki je v prosti in čisti lasti, ostane predmet zmernega, stopnjevanega davka,

saj mora seveda tudi država ohraniti varno lastništvo s svojimi policijskimi organi. Zdi se prav tako priporočljivo, da se od trgovine in industrije zahteva, da dajeta davke, ki ustrezajo njihovim delovnim dobičkom, saj mora država skrbeti tudi za vzdrževanje in razvoj javnih trgovskih poti zanje. Ustrezna minimalna volilna dajatev za vsakega volilnega upravičenca je prav tako zahteva pravičnosti, saj se od države zahteva tudi skrb za varnost človeka in njegovega premoženja.

Na področju posrednih davkov ima močna širitev vseh čistih davkov na luksuz regulativni učinek v najboljšem smislu, medtem ko

vsa preprosta živila in ljudske potrebščine naj ostanejo brez davkov!

Posledica takšne davčne politike bi bila manj v visokih prihodkih – o katerih ne more biti govora, saj za veliko množico prebivalstva obdavčitev ne bi smela biti pravo breme, ampak le opomin, da človek ni le individualno bistvo, ampak tudi državljan države, in da ima poleg državljanskih pravic tudi državljanske dolžnosti.

Davčni prihodki naj bi bili manj potrebni za poplačilo dolgov državnih podjetij, katerih čisti dobiček, kot smo videli, zadostuje za pokrivanje običajnih izdatkov države za šolstvo,

univerze, pravosodje, notranja uprava *itd* . Davčni prihodki bi morali biti namenjeni pospeševanju posebnih kulturnih nalog države, za katere v okviru običajnega državnega proračuna nikoli ni bilo na voljo ustreznih sredstev. Tu mislim predvsem na sirotišnice, zavode za slepe in invalide, vrtce, varstvo bodočih mater, boj proti tuberkulozi, alkoholu in spolno prenosljivim boleznim ter gradnjo vrtnih mest in naselij, predvsem za bivanje in humano oskrbo naših vojnih invalidov.

* * * * *

Naš pogled se širi. Vidimo deviško zemljo. Bi lahko odprava obrestnega suženjstva pomenila ukinitev vseh davkov? To bi pomenilo, če bi iz tega velikanskega boja izšli kot zmagovalno ljudstvo. Tako kot je, ne praznujmo prezgodaj; bremena, ki so nam jih naložili sovražniki, bodo poskrbela, da ne bomo. Toda v vsakem primeru vidimo nedotaknjeno zemljo na podlagi zelo preprostega primera našega bavarskega državnega proračuna, ki smo ga pravkar uporabili ...

Na splošno najdemo precej podobna razmerja v drugih nemških zveznih deželah in ni odveč reči, da od presežkov državnih podjetij, železnic, pošt,

telegrafov, gozdov, rudnikov in tako naprej, vse državne izdatke za celotno pravosodje, za vso notranjo upravo, vključno z državnimi gradbenimi projekti, vse izdatke za šole in univerze, tako kot za kulturne namene, bi lahko pokrili brez težav. Torej popolnoma idealno stanje.

Zakaj temu ni tako? Prikradle so se obresti. Zaradi plačevanja obresti postanejo živila prebivalstva draga; zaradi obresti nosijo posredne davke sladkor in sol, pivo in vino,

vžigalice in tobak ter nešteto drugih dnevnih potrebščin. Zaradi interesa, direktno

povišati je treba davke, ki se delijo na zemljiške davke, ki se prenesejo v obliki višjih cen žita, hišne davke, ki zvišujejo najemnino, poslovne davke, ki obremenjujejo produktivno delo, davke na dohodek, ki neizogibno zavirajo življenje. standarde javnih uslužbencev in ljudi s fiksnimi plačami, in na koncu čisto na koncu, skromen v dajanju, a nenasiten v jemanju, posojilni kapital plačuje davke na kapitalske dividende. Po davčnih napovedih iz leta 1911 je bilo od 253 milijonov prejetih kapitalskih dividend na

Bavarskem vseh 8,1 milijona plačanih državnih davkov.

Videli smo, da vse kapitalske dividende, vse obresti na kapital na koncu morajo biti

vzgojeno z delom celotnega ljudstva. Videli smo, da predstavljajo obresti na javne dolgove največji vpis v naš državni proračun, in videli smo, da zavezanci za plačilo davkov na obresti prispevajo k državnim prihodkom le izjemno omejeno.

Kar zadeva relativno velikost, je kapitalist plačal 8 milijonov od skupno 60 milijonov neposrednih davkov, kar je le osmina do šestina neposrednih državnih davkov, plačanih na Bavarskem leta 1911. Neposredni davki pa znašajo le

približno petino celoten prihodek države. Zato posojilni kapital prispeva le približno tridesetinko do oseminštiridesetino celotnega državnega kapitala.

potrebe.

Ne gre zanikati, da se je davčna zakonodaja med vojno, zlasti v zadnjih letih, zatekla k strožji obdavčitvi kapitalskih dividend, a ji je strožja posredna obdavčitev bolj ali manj sledila, tako da se relativna velikost skorajda ni spremenila.

Slika postane grozljiva, če pomislimo na proračun rajha. Tu so razmerja sama po sebi že precej manj ugodna. Rajh nima enakih davčnih virov kot posamezne zvezne dežele.

Neposredni davki so pridržani zveznim državam; podjetja rajha so omejena

na pošto in železnico rajha (upoštevajte, da to ne vključuje pruskih državnih železnic), posledično pa ostanejo samo cestnine in posredni davki.

Redi velikosti virov dohodka Reicha (glej *Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich* za leti 1917 in 1918) je bilo v letu 1915 1 milijarda posrednih davkov, 0,8 milijarde posebnih dohodkov (vojna kontribucija, mature) itd. Tudi tukaj spet ista slika. Več kot tretjino, natančneje 1,3 milijarde, je že leta 1915 požrlo

plačilo obresti na dolg rajha. Tudi tu je posojilni kapital potisnil svoje

spet noter. Tudi tukaj zahteva vse neposredne davke, da jo zadovolji. Sladkor se obrestuje 163 milijonov, sol 61 milijonov, pivo 128 milijonov, tobak, žganje, penina, gorivo za svetilke, vžigalice, igralne karte in nešteto drugih stvari je bilo treba obdavčiti, da bi zbrali milijardo mark, ki se nato v celoti stečejo v žepe kapitalistov.

Danes je uganka, kako plačati obresti na dolg Reicha. Samo plačila obresti požrejo 8 milijard [letno], na podlagi 100 milijard vojnih obveznic in

drugih vojnih kreditov. Prihodkov od pošte in železnice skorajda ni mogoče več povečati. Nadaljnjega zvišanja cestnin bomo težko tolerirali;

zato verjetno ostane le še pet- ali desetkratno povečanje posrednih davkov -- nemogoče! -- ali jasen uvid, da nam lahko odrešitev prinese samo in samo odprava suženjstva obresti na denar. Ogromna samoprevara je bila celotna ekonomija vojnih obveznic. Nemški narod si je za svojo vojno sposodil sto milijard. Za to si je obljubila 5 milijard obresti; plačati mora torej 5 milijard davkov. Vse koristi gre velikemu kapitalistu, ki črpa toliko kapitalskih dividend, da jih nikakor ne more porabiti, kljub temu pa se z davkom na kapitalske dividende odnese le

precej skromen odstotek, kot smo videli.

* * * * *

Upam, da sem zdaj z glavnimi potezami svoje predstavitve že razblinil človeško razumljiv strah, ki ga morda imajo mnogi bralci, da bodo sčasoma izgubili dohodek od obresti iz svojih lepih potrdil. Naj bo le na kratko prikazano z enim primerom, da je celotna obrestna ekonomija velika samoprevara, in skupaj s tem želim pogledati zgornjo raven solidnega dohodka srednjega razreda.

Predpostavimo, da ima nosilec gospodinjstva 10.000 mark dohodka od dela in povrhu še 5000 mark kapitalskih dividend. Na prvem mestu

približno 1500 mark od tega bo plačanih neposrednih davkov; potem se bo vsaj 1000-1200 mark v obliki visokih najemnin odtrgalo za večne obresti. Še kakšnih 1000 mark bo verjetno odteklo v obliki posrednih davkov za pet- ali šestčlansko družino in že zdaj se človek zaveda, da ni ostalo veliko od ljubkih kapitalskih dividend, ki so jih uživali mali in srednji kapitalisti pod srečno davčne stopnje prejšnjih let. Že danes namreč ne more biti več govora o »presežku«; Nasprotno, če danes sami pogledamo trenutne fantastične davčne predloge, bo

verjetno obdavčenih precej več dohodkov iz dela.

Seveda se zdi, da je položaj precej drugačen za velikega kapitalista, ki, recimo, pobere le 1 milijon kapitalskih dividend. (Takih je danes v Nemčiji precej.) Od davka na kapitalske dividende ta srečnež plača največ 50-60 tisoč mark. Od posrednih davkov tudi ne plača več kot družinski oče prejšnjega primera. Konec koncev lahko s svojim proračunom še vedno povsem udobno živi s 40-50 tisoč markami, tudi v sedanji dragi dobi. Če mu ostane približno lepih 900.000 mark gotovine, bo za to s petodstotnimi obrestmi na

posojila v naslednjem letu dobil še 45.000 mark in to po zakonu na račun delovno aktivnega prebivalstva.

Mali upokojenec, ki živi samo od svojih obresti, bi bil nedvomno oškodovan. Če je sposoben za delo, potem se mora seveda odločiti za dohodke iz dela. S tem se potem postavi veliko bolje kot milijoni njegovih ljudskih tovarišev, ki nimajo drugega kot svoj fizični ali duševni delovni potencial. Če tega noče, potem mora pojesti svoje bogastvo. Navsezadnje ima 20 let časa, da ga znova in znova grizlja, če bo še naprej trošil letno vsoto, ki jo je prejemal s 5% obrestmi. Za osebe, ki niso v položaju za delo

ali so oslabljene zaradi bolezni ali starosti, očitno primerno preživetje

urediti z razvojem socialnega varstva za vse sloje prebivalstva.

Socialno blaginjo si predstavljam takole:

Recimo, da je starejša gospa, vdova, ki je morala doslej živeti z obrestmi od kapitalskega vložka 60.000 mark, z zakonsko razglašeno odpravo obrestnega suženjstva odvzeta vir dohodka. Pri tem bi z najširšo širitvijo pokojninskega sistema omenjena oseba dobila možnost prejemanja pokojnine, ki bi ustrezala njenemu kapitalu, pri

čemer bi se letna pokojnina
lahko celo povečala glede na

prejšnjega obrestnega donosa, tako da tudi temu krogu ljudi da določeno nadomestilo za zmanjšano vrednost denarja. Tako bi lahko na primer v zameno za predanih 60.000 mark v dolžniških instrumentih rajha, držav ali v kritih obveznicah prejeli letno dosmrtno pokojnino v višini 4000 mark. Če ima vdova otroke in jim želi oporočiti del premoženja, se ji lahko dovoli, da se le 40.000 mark pretvori v pokojnino, preostalih 20.000 pa ostane za otroke. Od 40.000 mark, odvisno od starosti prosilca za pokojnino, je bilo

mogoče dati letno do 1/12 prejetega kapitala.

Poleg tega naj tukaj tudi omenimo, da se bodo z ukinitvijo zatiralskih davkov zaradi odprave obrestnega suženjstva življenjski stroški vdove precej znižali.

Podrobno preučevanje osebnih interesov vsakega sloja prebivalstva bi močno preseglo obseg tega eseja. Takšna revolucionarna zahteva ne more biti povezana z osebnimi interesi; kljub temu, ko bo ideja začela veljati, boste ugotovili, da bodo zdravstvene posledice na koncu osebno koristile vsakemu posamezniku.

Natančno že pri problemu

izolirano zgoraj o tem, kako doseči sprostitev obresti na vojne obveznice, sem že poskušal pojasniti, da mali kapitalisti -- s tem mislim na vseh sto tisoče, ki jih je hiperameriška oglaševalska kampanja prisilila k namenjajo svoje prihranke za vpisovanje vojnih obveznic -- ne le da nimajo koristi od obresti, saj jih morajo seveda plačati sami z davki, ampak morajo z davčno zakonodajo, prilagojeno zaščiti velikega kapitala, podpirati plačevanje obresti za milijonske naročnine.

Zdi se mi, da je poleg teh
takojšnjih premislekov poziv k

vse za dobrobit njihovih otrok mora samo po sebi prepričati zaskrbljenega imetnika obveznic, da sprejme kot povsem naravno odpoved večnim obrestim od dolgov rajha. Kaj v tem primeru domoljub, ki je domovini v najhujši stiski dal 10.000 mark, v resnici izgubi, razen oderuške terjatve, da v stotih letih črpa 50.000 mark obresti, ne da bi pri tem sploh zmanjšal glavnico? Njegovi otroci in vnuki morajo večno delati, samo da plačajo vse obresti.

* * * * *

Vprašanje vračila posojenih zneskov je mogoče rešiti na različne načine. notri

moje na kratko predstavljene glavne ideje o zadevnem problemu, ki sem jih predložil vladi Ljudske dežele Bavarske [pod Kurtom Eisnerjem] 20. novembra lanskega leta [1918], sem predlagal preprosto, da se odplačevanje nadomesti z obrestmi - plačilo po stopnji 5% letno za 20 let. Verjamem, da lahko v nadaljevanju podam celo veliko boljši predlog, ki si zaradi svoje preprostosti vsekakor zasluži prednost: »Certifikati o vojnih obveznicah bodo ob preklicu obresti razglašeni za valuto.« To je Kolumbovo jajce. Prednost tega ukrepa je

predvsem v tem, da ob njem nihče prav nič ne čuti. Certifikati o vojnih obveznicah še naprej počivajo

depoji; vendar jih nobena mladina ne dobi, nič več kot knjiga ali omarica ali kakšen drug uporaben predmet, ki bi ga kdo posodil svojemu prijatelju.

Če nekdo potrebuje denar, preprosto vzame bankovec vojne obveznice in z njim plača. Navsezadnje imajo bankovci vojnih obveznic prav toliko lepote in papirne vrednosti kot naši drugi bankovci za 10, 20, 100 in 1000 mark. O preplavljenosti trga z valutami pri tako brezhibnem prehodu iz obrestne v brezobrestno

nacionalno ekonomijo zagotovo ne more biti govora. Vsa potrdila o vojnih obveznicah so res že dobro zaščitena in shranjena v bančnih trezorjih ali na drugih mestih skrivanja.

varno s strani ljudi, kot je volnena nogavica ali kup gnoja. Pravzaprav ni mogoče zanikati, da naše izdane papirnate valute, kar okoli 40 milijard, tudi ni v obtoku, ampak je večinoma kopičena na zgoraj opisan način. Tudi naše potrebe po valuti v času gospodarskega razcveta pred vojno so bile le okoli 4-6 milijard in nepredstavljivo je, da bi jih danes v vedno bolj običajnem brezgotovinskem gospodarstvu potrebovali več kot dvakrat toliko.

[V kasnejšem razdelku Feder navaja, da se je odločil, da preprosto dovoliti, da se potrdila o vojnih obveznicah uporabljajo kot valuta, ni najboljša ideja. Predlaga, da bi jih spremenili v bančne kredite

namesto tega.]

* * * * *

Odpis obresti je treba opraviti na povsem enak način za vsa sredstva s stalnimi obrestmi. Za ta sredstva, tako kot za sredstva, ki prinašajo dividende, se priporoča prvotno predlagano "odplačilo" v 20 ali 25-letnih letnih pokojninah, zlasti za hipoteke.

Odprava obrestnega suženjstva za hipoteke pomeni nedvomno rešitev stanovanjskega problema, osvoboditev od

previsokih najemnin. Sploh ni razvidno, zakaj bi imel imetnik hipoteke večno korist

obresti od enkrat posojenega zneska, zakaj bi mu moral biti odobren nenaporen in neskončen dotok dobrin, zakaj bi velika množica ljudi samo za to nezdravo načelo obresti leto za letom plačevala visoke najemnine. Naj na kratko pripomnimo, da o popolni ukinitvi najemnine samoumevno ne more biti govora, saj upravljanje in vzdrževanje hiš seveda zahteva stalen trud in denar. Do znižanja najemnin torej lahko pride le toliko, kolikor je rezultat samo od sebe z

opravljenim poplačilom hipotek.

Treba je ostro poudariti le eno, da je ukinitev

suženjstvo obresti nima niti najmanjše veze z našim celotnim delom, ki ustvarja vrednost, v kolikor ni nobena ovira za podjetniški duh, za produktivno delo, za proizvodnjo blaga, za pridobivanje bogastva. Nasprotno, kot smo videli, je celotno delovno ljudstvo osvobojeno dušečega, nerazumnega, težkega bremena; naše duševno življenje je očiščeno opojnega strupa.

* * * * *

Kako pravilno je bila med zgodovino prepoznana plodnost interesnega problema, lahko povemo po dejstvu, da so umi v vseh obdobjih in vseh

ljudje so se ukvarjali s tem...

V različnih odlomkih Stare zaveze, kot sta Leviticus 25 in Deuteronomy 15, najdemo predpise o prenehanju obresti v obliki, da mora biti sedmo leto vedno sprejem ali jubilej, v katerem naj se vsi dolgovi ljudskih tovarišev zmanjšajo. .

Solon je leta 594 pr. z zakonodajo odpravila osebno dolžniško suženjstvo. Ta zakon se je imenoval velika *Seisachtheia* (otresenje bremen).

V starem Rimu je *Lex Gemicia* iz

leta 332 pr. n. št. rimskim državljanom nenadoma popolnoma prepovedal zaračunavanje kakršnih koli obresti.

Pod Justinijanom je bila sprejeta prepoved obrestnih obresti, s predpisom, da se ne sme zahtevati več obresti, ko se zamudne obresti naberejo do višine prvotno posojenega zneska.

Papež Leon I. (Veliki) je leta 443 odredil splošno prepoved jemanja obresti; do tedaj je bilo le klerikom prepovedano

zahtevati obresti za posojilo. Prepoved obresti je bila zdaj del cerkvenega prava in tudi zavezujoč predpis za laike. Posvetno

tudi zakonodaja se je postopoma uskladila s kanonskimi nazori in celo grozila s kaznijo za zaračunavanje obresti. To najdemo v policijskih odlokih Svetega rimskega cesarstva za leta 1500, 1530 in 1577.

Seveda so bili takšni zakoni zdaj zelo nasprotovani in so se pogosto izogibali, in v tej dokaj kratki zgodovinski retrospektivi je mogoče le omeniti kot osupljivo zgodovinsko dejstvo, da čeprav je bilo po kanonskem pravu od 11. do 17. stoletja

zaračunavanje obresti prepovedano Kristjanom je bilo dovoljeno Judom.

Bilo bi izjemno očarljivo

v vsakem primeru raziščite, kateri gospodarski tumorji so privedli do tega močnega odlaganja bremen. Posebej dragoceno bi bilo videti, katere oblasti in sile so vedno znova kršile prepovedi obresti.

V srednjem veku so gotovo kratko delo pogosto opravljali oderuhi; kmetje ali meščani, ki so bili izkrvavljeni, so se zbrali in do smrti pretepli dobičkarje. Danes smo vstopili v popolnoma drugačno fazo interesnega problema. Takšni pogromi so zelo obsojeni.

Prav tako ne gre več za posamezne lokalno omejene simptome

bolezen, proti kateri bi se lahko borili z izrezom gnojnega žepa; kar se dogaja, je resna bolezen celotnega človeštva.

* * *

Najpomembneje je treba poudariti, da prav naša sodobna kultura, prav mednarodnost gospodarskih odnosov dela interesno načelo tako ubijalsko. Zgornja zgodovinska retrospektiva prav tako ne bi smela veljati za analogijo današnjih okoliščin. Ko so Babilonci premagali

Asirce, Rimljani Kartažane,
Nemci Rimljane, potem ni bilo

nadaljevanje suženjstva obresti; mednarodnih svetovnih sil ni bilo. Tudi vojne se niso financirale z zadolževanjem, temveč z zakladi, nabranimi v miru. David Hume daje zelo lep pregled tega v svojem *Eseju o javnem kreditu* . Šele moderna doba s svojo kontinuiteto lastništva in svojim mednarodnim pravom omogoča, da posojilni kapital eskalira v neskončnost. Penija, ki je bil ob Kristusovem rojstvu vložen z obrestmi, ne obstaja več, ker so se od takrat vse lastninske pravice večkrat umaknile nasilju; v nasprotju s tem peni,

ki ga je stari Rothschild vložil ob obrestih, še vedno obstaja in bo obstajal, če bo mednarodno pravo, za vse

večnost.

Poleg tega je treba upoštevati, da so široki deli Zemlje šele v moderni dobi prešli iz naravnega gospodarstva v denarno gospodarstvo. Pri tem je še posebej pomembno, da so bile šele sredi 19. stoletja odpravljene vse omejitve zaračunavanja obresti, prav tako pa vse prepovedi obresti: tako Anglija leta 1854, Danska 1856, Belgija 1865, Avstrija 1868.

Tako današnji koncept obresti kot neločljive

povezave z denarjem ni starejši od pol stoletja. Toda ravno ta interes-

koncept je prvič povzročil, da se je denar spremenil v demonsko moč takšne univerzalne prisile, ki smo jo spoznali.

Začetna in nato vedno večja zadolženost držav do kapitalistov prav tako sega šele v sredino 19. stoletja . Šele od takrat vidimo, da je država degradirana iz skrbnika ljudske skupnosti v skrbnika kapitalističnih interesov. Ta razvoj je dosegel vrhunec v vojnih obveznicah, ki jih srečamo v vseh deželah, ki izključno, kot smo priznali,

služijo samo mamonističnim interesom, ki bi morali biti okronani z velikansko kreditno zgradbo sveta-

posojilo.

* * *

Te kratke retrospektive bi nam morale olajšati, da se končno otrgamo od predpostavke, da je treba posojilnemu kapitalu posoditi nadzemeljsko moč, da večno in neskončno raste iz njega samega. Obdarjen z grozljivim potencialom za izsesavanje. Odpovedati se moramo prepričanju, da mora biti posojilni kapital, na katerega ne vplivajo posvetna dejanja in zlorabe, sposoben sedeti na prestolu nad oblaki,

na katerega ne vpliva minljivost, na katerega ne vplivajo sile uničenja, na katerega ne vplivajo streli naših velikanskih pušk. za,

če se celo hiše in koče, železnice in mostovi, razbiti od granat, pogreznejo v prah in pepel, bodo hipoteke še vedno obstajale; s tem se ne izbrišejo železniške obveznice in javna potrdila o zadolženosti. Če bodo vasi in mesta, celotne province žrtve norega vojnega uničenja, kakšen bo rezultat? To pomeni nova potrdila o zadolženosti. Z utripajočimi pohlepnimi očmi Gold International na prestolu nad oblaki opazuje nori naval človeštva. In nedaleč je čas, ko bo vse človeštvo končno služilo le kot interesni sužnji mamonizma.

Ideja je mednarodna; mora osvoboditi

ves svet. Pozdrav narodu, ki si prvi upa drzen korak. Kmalu bodo sledili drugi.

Na pogosto postavljeno vprašanje, ali je ideja sploh nacionalno uresničljiva, odgovarjam z *da* . Smo notranje zadolženi.

Proti tujim interesnim zahtevam smo za zdaj seveda nemočni; te je preprosto treba plačati. Prekomerni odliv kapitala je treba blokirati, kolikor je to mogoče, vendar, kolikor se zakonodajalec vzdrži priprave zakonov proti umorom,

umorom, goljufijam *itd.* , ker bi še vedno vedno obstajali nepridipravi, prav tako malo bi se morali ljudje

v celoti se vzdrži koraka, ki je priznan kot nujen za ozdravitev javnih financ, samo zaradi dejstva, da ne ravno najboljši elementi ljudstva poskušajo prenesti svoj plen na varno zunaj države. Če predpostavimo, da bi na stotine milijonov, celo milijard v certifikatih o vojnih obveznicah porabili v tujini; tudi to še vedno ne more biti bistvena spodbuda za neuspelo odpravo obrestnega suženjstva; kajti sorazmerno mora biti od več kot 250 milijard mark v domačih naložbenih sredstvih s

fiksnimi obrestmi daleč večina še vedno v državi.

Naj še enkrat na kratko povzamemo. – Odprava zasužnjevanja obresti je

radikalno sredstvo za dokončno in trajno ozdravitev naših javnih financ. – Odprava interesne skupnosti pomeni možnost opustitve zatirajočih neposrednih in posrednih davkov, saj bodo državna podjetja, zlasti po socializaciji nadaljnjih primernih sektorjev (notranja plovba, elektrika, zračni promet itd. *)* , dala dovolj presežkov v javno blagajno za podporo vsem socialnim in kulturnim nalogam države.

Poleg tega finančnega premisleka bo odprava interesne skupnosti dala

produktivnemu delu na vseh področjih prizadevanj prednost, ki si jo zasluži. Denar se vrne še enkrat

na vlogo, ki je temu primerna, da je služabnik v močnem pogonu našega nacionalnega gospodarstva. *Spet bo postalo kar je, vavčer za opravljen porod* in s tem je pot prosta za višji cilj, za vzdržnost od besneče poželenosti po denarju našega časa.

Ideja kaže na ustanovitev enotne fronte celotnega delovnega prebivalstva: od brezpreminjenega delavca, ki je, kot smo videli, zelo močno obremenjen s posrednimi davki za zadovoljitev posojilnega kapitala, prek celotnega

meščanskega razreda javnih uslužbencev in zaposleni iz srednjega razreda kmetov in malih trgovcev, ki občutijo neusmiljeno tiranijo denarja v

obliki bednih stanovanj, najemnine kmetijskih zemljišč, bančnih obresti in tako naprej, vse do vodilnih glav, izumiteljev in direktorjev naše velike industrije, ki so vsi bolj ali manj skupaj sklenjeni v krempljih velikega posojilnega kapitala, za katerega je prva življenjska naloga vedno delo za pokojnine, dividende in obresti za denarne sile, ki igrajo v ozadju. Nič manj pa tej skupini pripadajo tudi vsi krogi inteligence – umetniki, pisatelji, igralci, učenjaki, pa tudi drugi neodvisni strokovnjaki.

Čeprav si veliki posojilni kapital kot skupina fizičnih oseb ali kot poosebitev obrestnega načela prizadeva

zavestno ali instinktivno prikriva dejstvo svoje brezmejne želje po nadzoru, in čeprav je naša celotna pravna tradicija, ki temelji na rimskem pravu, torej na pravu, ki služi zaščiti plutokracije, vedno tako močno poudarjala zaščito lastnine in s tem prežela naše ljudi čut za pravičnost, *ukinitev mora priti zasužnjevanje obresti na denar, kot edini izhod iz grozečega ekonomskega zasužnjevanja celega sveta s strani Zlate internacionale, kot eden od načinov za izgon*

strupa mamonizma z njegovo pokvarjenostjo in kontaminacijo miselnosti našega časa. .

Pretvorba vojnih obveznic v bančni kredit

Zahteva v § 1 po pretvorbi potrdil o vojnih obveznicah *itd.* v zakonito plačilno sredstvo je bila ob številnih priložnostih naletela na ugovor, da bi to pomenilo pretirano poplavljanje trga z valuto. Ta ugovor je sam po sebi precej zmoten. Inflacija nastane zaradi samega obstoja vojne obveznice.

Res pa je, da kljub svoji napačnosti zaskrbljenost glede

fizične prisotnosti teh papirjev, ki so razglašeni za valuto, ne izgine, in zato kljub temu, da je nerealistična, lahko povzroči

žalostne stranske učinke, kot da bi se dejansko zgodila nova inflacija. Zato s spremembo § 1 zahtevamo, po zakonodajni razveljavitvi obveznosti plačevanja obresti, pretvorbo potrdil o vojnih obveznicah skupaj z drugimi javnimi obveznicami [ne v denar, ampak] v bančni kredit.

Ta formulacija ima veliko prednost, da bi prenehal fizični obstoj vojnih obveznic kot papirja; potrdila o vojnih obveznicah bi banke, bankirji, varčevalne ustanove *itd* . dostavile Reichsbank in bi jih

uničili po izdaji dobropisa za nominalno vrednost. Tako bi prejel skoraj vsak človek v Nemčiji

a bančni kredit, odprt bančni račun, ki bi ga lahko uporabljal.

Takšen postopek bi imel tudi to veliko prednost, da ohranitev večjih naložb v zasebni lasti ne bi bila mogoča, saj bi se po preteku določenega roka neizdani certifikati razglasili za nične.

Poleg tega bi bilo mogoče vsaj nadzorovati, koliko vojnih obveznic se porabi zunaj države [kar vpliva na trgovinsko bilanco Nemčije]. Zadnja točka pa nikakor ne sme ovirati

uresničitve odprave zasužnjevanja obresti. Ker smo res

počutimo prešibke v primerjavi s tujino, moramo zadovoljiti (samo) interesne zahteve, ki se nam postavljajo iz tujine. Osebno sem povsem mnenja, da bi morali ohraniti tudi ukinitev obresti tudi za tuje imetnike obveznic. Ni se nam treba bati, da bi se tuje interesne terjatve uveljavljale z orožjem, saj je bilo tako veliko napredka pri vračanju [iz vojne norosti] k nečemu, kar je podobno samozavedanju, in še nikoli v zgodovini ni bila izvedena vojaška akcija proti veliki državi zaradi finančnih ukrepov, ki zadevajo posameznike. Prav

tako si ne bi smeli predstavljati, da bi celo francosko ljudstvo Nemčiji postavilo ultimat zaradi

obrestne terjatve gospodov Mayerja, Schulzeja in Cohna iz Nemčije na podlagi njihovih nemških vojnih obveznic, prepeljanih čez mejo.

Poleg tega bi bilo mogoče, da bi se izognili celo videzu državnega bankrota pred preostalim svetom, izpeljati loterijo vojnih obveznic, ki bi jo potem seveda zlahka priredili na podlagi statističnih podatkov, pridobljenih z zahtevanimi izročitev potrdil, tako da bi najprej izžrebali in izplačali v bankovcih Reicha le številke, ki

domnevno pripadajo ljudem v tujini.

Tretja stvar pa bi bila dobrodošla ugotovitev porazdelitve vojnih

obveznice in spremljajočo možnost, ki še vedno obstaja, za izredno preprosto pobiranje davka na premoženje, medtem ko bi štipendisti seveda morali le naročiti uradom Reichsbank, da bremenijo račun gospoda NN s toliko in toliko mark davka. Na ta način bi bilo plačevanje davkov daleč bolj neboleče – seveda pa bi pravica davkoplačevalcev do pritožbe še naprej obstajala v polnem obsegu.

S takšnim preoblikovanjem (pretvorbo) vojnih obveznic v bančne kredite bi lahko dosegli

tudi določeno družbeno izravnavo, kolikor manjše naložbe v vojne obveznice, torej vse manjše

vpise vseh tistih, ki jim je vpis vojnih obveznic res treba šteti za domoljubno dejanje; recimo do 5 ali 10 tisoč mark, bi se poplačalo po nominalni vrednosti, medtem ko bi se vse večje naročnine lahko nakazalo po tečaju, ki se bo še določil. Dobropisi za vse ostale državne papirje bi se obravnavali popolnoma enako.

Posebni komentarji o zahtevi po pravu v Manifestu

Na § 1

Popolnoma nepogrešljiva je vsa državna in občinska dolžniška naročnina obravnavati na enak način, saj le tako lahko izvedemo enotno obsežno regulacijo našega celotnega denarnega sistema, z roko v roki z odpravo obrestnega suženjstva.

Na § 2

Jasno je že, da je treba uporabiti odpravo obrestnega suženjstva

istočasno

na vse ostale papirje s fiksno obrestno mero, da ne bi prišlo do absurdnega razmaha teh papirjev, do katerega bi očitno prišlo, če bi samo javne papirje razglasili za brezobrestne. Zmanjšanje dolga kot takega bi dosegli z letnim odplačevanjem, pri čemer bi dosegli stalno in dosledno razdolževanje vseh zadolženih predmetov.

Na § 3

Ta odstavek je v zelo tesni zvezi s prejšnjimi, pa tudi z zahtevo po podržavljanju hipotekarnega posojila v § 5. S hipotekami

obremenjen kmet ali hišni posestnik nadaljuje, po

kot prej plačati znesek, ki ga je moral plačati svojim upnikom, vendar ne več kot večne obresti, temveč kot odplačilo.
Tako bo po 20, 25 ali 30 letih, odvisno od obstoječe obrestne mere, lastništvo zemljišča in doma osvobojeno dolga. (Hipotekarna banka s svoje strani seveda lahko prav tako samo v tem času še naprej ustrezno plačuje obresti na krite obveznice imetnikom kritih obveznic.) Z roko v roki s to osvoboditvijo dolga nastane skupnostna lastninska pravica na nepremičninah osvobojeni hipotek.

Univerzalni register stanovanj oziroma kataster nepremičnin bi imel

priti prvi; saj ima nezadolženo lastništvo nepremičnine seveda tudi pravico do poplačila vloženega kapitala in tudi trajno terjatev do dela najemnine, do plačila vseh dajatev, stroškov ipd., ki pripadajo lastništvu nepremičnine. , kot tudi primerno plačilo za delo, ki ga opravi lastnik sam. [* Povezava med registrom stanovanj in pravicami nezadolženih lastnikov je bega, razen če je ideja obvladovati rast najemnih nepremičnin tako, da ostanejo razumno donosna.]

Oglejmo si to v splošnih obrisih na primeru mestne stanovanjske hiše. Hiša ima vrednost 100.000

oznake. Proti temu je v poziciji 1 evidentiran vložek hipotekarne banke v višini 50.000 mark s 4% na poziciji 1, vložek nepravne osebe v višini 20.000 mark s 5% na poziciji 2, 30.000 mark pa je znesek, ki ga položi lastnik hiše sam. Prihodki od najemnine so 7000 mark. Od tega je treba plačati 2000 mark za prvo hipoteko, 1000 mark za drugo hipoteko in 1000 mark za stroške, izdatke itd.: vse skupaj 4000 mark. Tako ostane hišnemu lastniku 3000 mark kot obresti [tako rekoč] za njegov lastni vloženi kapital 30.000 mark.

Po uveljavitvi zakonske odprave denarnih obresti je

stanje po desetih letih je sledeče: 1. hipoteka 30.000 mark, 2. hipoteka 10.000 mark. Lastnik hiše je v celoti povrnil svoj kapitalski vložek, na drugi strani pa je nova, javna lastninska pravica v vrednosti 50.000 mark. S tem se začne pravica države do odločanja o nadaljnjih prihodkih od najemnin in do določanja višine najemnin. [* Feder ne pove, od kod izpelje številko 50.000 mark: to je polovica vrednosti stanovanjske hiše, a tudi enako znesku hipoteke podjetja. Verjetno najpomembnejše dejstvo je, da ne presega

zneska, dolgovanega v hipotekah, in zato lastniku hiše ne povzroča bolečine.
domnevno,

glede na poudarek, ki ga Feder daje nebolečemu prehodu, če bi bil znesek, ki ga dolguje hiša, manjši od polovice vrednosti, država po Federovem načrtu še vedno ne bi zahtevala deleža lastništva, ki bi bil večji od tistega, ki se dolguje na podlagi hipotek.]

Zdaj bi bilo nepravično glede odplačevanja postaviti lastnika hiše na isto raven kot hipoteke. Kajti njegov kapital ni čisti posojilni kapital v ožjem smislu, na katerega bi morala vplivati odprava obrestnega suženjstva; tukaj govorimo o »tveganem«

kapitalu, natančneje o denarju, pretvorjenem v dragoceno dobrino, natančneje hišo. Vse je torej odvisno od lastnika hiše

ali odobriti daljše trajanje plačil ali ustrezen odstotek, ki je trajno vključen v obratovalne stroške hiše.

Namen tukaj ne more biti podajanje zavezujočih predlogov; tukaj se podajajo samo predlogi, kako bi lahko prišlo do nemotenega prehoda obrestnega gospodarstva v brezobrestno tudi na področju nepremičnin.

Za dokončanje primera naj se stanje po 25 letih domneva takole: do takrat so vse hipoteke odplačane; le stalni

stroški so enaki oz. zaradi večjega

starost hiše, povečala s 1000 mark na morda 1500 mark. Naj bo tudi povračilo, ki ga ima lastnik hiše od te vsote, približno 1000 do 1500 mark; tako se v skladu s tem zdi, da gre okoli 3000 mark prihodkov od najemnin za kritje nepogajalskih stroškov, medtem ko bi preostalih 4000 od prvotnih 7000 prihodkov od najemnin prosto razpolagali. Država ima tako možnost znižanja najemnin za več kot polovico; to bo storila *npr.* v delavskih stanovanjih ali pa bo država znižala najemnine le za 20, 30 ali 40 % in s tem

pridobila iz razlike ogromen vir prihodkov za druge javne potrebe, predvsem seveda za javno vodene domove. Gradnja. Za

dvorcih se najemnine ne znižajo ali pa ne znižajo veliko, od koder postanejo na razpolago zelo velika dodatna sredstva tudi za boljšo gradnjo domov ali za posebne socialne namene. To prihodnje stanje pa razkriva – in to imam za zelo ploden obet – notranjo upravičenost, da skupnost (država) že zdaj sodeluje pri določanju višine najemnine na način, kot sem ga skiciral zgoraj, z znižanjem najemnine za delavska stanovanja.

V vse večji pravici države do lastništva nepremičnin je tudi

temelj za zdravo emisijsko banko in kreditiranje hipotekarnih upnikov.

Na 4. in 5. §

Ti odstavki zahtevajo socializacijo celotnega denarnega sistema. Denar je samo in izključno bon za opravljeno delo, ki ga izda skupnost, ki ima svojo državo. Izdaja denarnih žetonov je ena od suverenih temeljnih pravic države. Ponarejanje državnih denarnih znakov se kaznuje najstrožje; zato *je precej močan družbena zahteva, da se denarni sistem postavi pod nadzor kolektiva* . Delovna moč kolektivnost je edini substrat

denarnih žetonov in samo neuspeh

razumeti, da je to temeljno dejstvo na splošno pripeljalo do poslabšanja naših javnih financ in do popolne anarhije denarnega sistema nasploh.

S predajo osebnih in komercialnih kreditov s strani zasebnih bankirjev, predlagano v § 5, je narejen globlji rez v celotni kreditni sistem. Za državni kreditni sistem, pa tudi za občinski in celo nepremičninski kredit, se je treba z vso strogostjo in energijo oprijeti odprave obrestnega suženjstva, ker je

nepogrešljiv predpogoj za socialno državo sploh.

Pri osebnih je situacija drugačna

kredit. Zahtevamo tudi, samo po sebi, brezobrestnost osebnega kredita; vendar ta zahteva nima enakega ogromnega in glavnega pomena. Spomnimo se 250 milijard posojilnega kapitala s fiksnimi obrestmi v primerjavi z le 12 milijardami delnic, ki izplačujejo dividende.

Vsi takšni krediti, delnice, potrdila o udeležbi, rudarski deleži, lastniški deleži itd. so tvegani kapital. Donos tega kapitala je odvisen od dejavnosti in učinkovitosti tistih oseb, ki jim je bil denar zaupan. Tu torej

nastopi element tveganja in nevarnosti izgube ter vprašanje osebnega zaupanja. Za to, a

določena odškodnina posebne vrste se še vedno zdi nepogrešljiva. Lastnik delnic in tako naprej ni v nobenem primeru poplačan ali deležen, če podjetje, ki mu je zaupal svoj denar, ne zasluži nič. Če podjetje propade, popolnoma izgubi denar.

Sicer je na primer z lastnikom zadolžnic *Reicheisenbahn* . Železnice rajha [v Elsaß-Lothringen] so popolnoma izgubljeni z izgubo Elsaß-Lothringen. Kljub temu imetnik železniških obveznic še naprej prejema obresti. Od

koga? Od davkov kolektivnosti. Železnice lahko delujejo s kakršnim koli primanjkljajem

velikost kot v Prusiji in na Bavarskem v zadnjem letu; vendar imetniki obveznic enako prejemajo svoja plačila obresti. Od koga? Iz davka, plačanega iz delovnega potenciala in potrošnje delovno aktivnega prebivalstva.

Človek bi le želel to temeljno razliko popolnoma razjasniti, da bi končno prepoznali, kje vampir srka delovni potencial ljudi.

Tako bi moral osebni kredit ostati ali bolje rečeno ponovno nameniti osebnemu poslovanju

prek zasebne banke. Osebna učinkovitost kreditojemalca, s katero je bankir osebno

poznan, bi moral spet postati odločilni dejavnik za osebni kredit. Dajatve, ki jih določa država, se bodo urejale same od sebe, v skladu s pretočnostjo denarja, ki se bo v vsakem primeru začela z odpravo obrestnega suženjstva.

Na § 6

Glavna točka § 5 velja tudi za premoženje dividend. V interesu socialne države-skupnosti je treba zahtevati, da se poskusi povračilo nekoč posojenega kapitala tudi za velika

industrijska podjetja – da bi tudi tu prišlo do zmanjšanja zadolženosti posameznika.

industrijska dela proti tistim, ki so le investitorji.

Kajti tisto, kar smo lahko opazili v razmerju posojilnega kapitala do vseh ljudstev, se tukaj ponavlja v manjšem obsegu. Tudi tukaj kapitalist izkorišča delavca, delovodjo, inženirja, podjetnika, vse enako, ker ima prednost prisila, da je treba zaslužiti dividende. [* To je problem delniških družb. Podjetja v lasti svobodnih in jasnih družin, kot je običajno v Nemčiji, nimajo te značilnosti.]

Če pa dosežemo osvoboditev

industrijo in podjetja od večnega sesalca obresti, potem je pot prosta za znižanje cen izdelkov ter za dostavo in distribucijo presežne vrednosti, deloma skupnosti, deloma delavcem, srednjemu menedžmentu in upravnim odborom. posameznih podjetij, torej tistim, ki resnično sama ustvarjajo proizvodnjo in vrednosti.

Na § 7

V tem odstavku pride seveda v poštev tudi celotno področje

zavarovanja, ki se lahko konstruira na analogni brezobrestni osnovi. Plačane premije ne morejo rasti

dodatek obresti; namesto tega bodo zavarovalnice postale varčevalne institucije; z drugimi besedami, tveganje in prednost zavarovanja se ohranita. Za to mora biti odgovorna politična skupnost.

Na § 8

V zvezi z razvrednotenjem našega denarja, ki je posledica ogromne množice naših neštetih potrdil o zadolženosti, zahtevamo

a močno stopnjevan davek na premoženje. Pri tem dajemo

poudarek na »močno diplomirano«.

[Pavšalni] davek na premoženje [za]

zmanjševanje števila zapiskov in podobno ne bi bilo nič drugega kot samoprevara, s katero se ljudem meče pesek v oči. Kajti če zaplenim polovico vsega bogastva povsod in prejmem plačilo v obveznicah in celulozi, je vse, kar se s tem dejansko doseže, zmanjšanje količine papirja, medtem ko bo v zameno faktor pretvorbe povečal fiktivno vrednost celoto krožečega papirja na enako raven kot prej. Prava vrednost pripada vedno le dobrinam za potrošnjo in dobrinam za uporabo, nikoli pa papirnatim bonom za opravljeno delo.

Drugo vprašanje je, ali lahko devizni tečaj naše marke

se izboljšati. Toda tudi to izboljšanje menjalnega tečaja je spet v končni analizi odvisno samo od delovnega potenciala in proizvodnje, z drugimi besedami, od možnosti za proizvodnjo našega celotnega nacionalnega gospodarstva.

Ugovori in njihova zavrnitev

Še nikoli se ideja ni mogla uveljaviti brez nasprotovanja, še najmanj pa ideja, ki bi tako radikalno odstopila od dolgoletnih predpostavk o svetosti in nedotakljivosti interesa. Ob že izraženih in pričakovanih ugovorih je vedno treba podati dvojno ugotovitev: najprej se je treba vprašati, kateri del ugovorov temelji na namernem izkrivljanju ideje o odpravi obrestnega suženjstva in drugič, kaj bi bilo treba reči

kot odgovor na vse iskrene in na dejstvih temelječe pomisleke?

Najpogostejši ugovor je trditev: brez zaračunavanja obresti nihče ne bo posojal denarja.

Pravzaprav ne želimo, da bi kdorkoli več posojal svoj denar. Kredit je bil trik, past, v katero se je zapletlo naše gospodarstvo in v katero je zdaj nemočno ujeto.

Če ljudstvo res nujno potrebuje večji kapital, potem dobi potreben denar brez obresti na

centralni državni blagajni, zahteva le vračilo. Sčasoma bo izdala nove bankovce. Zakaj bi izdal obrestno

potrdila?! Ali papir nosi obresti ali ne, ni pomembno! Njegova edina in edina opora je delovni potencial in davčni potencial ljudstva. Zakaj bi vsak javni izdatek od začetka obremenjevali s svinčeno utežjo večnih obresti?

Ja, ampak kako naj država opravi svoje kulturno delo za skupnost? Še vedno potrebuje denar in je lahko pošten pri tej nalogi le s posojili, ki zaračunavajo obresti.

Ta trditev temelji na popolnoma mamonističnem načinu razmišljanja. Za to bi bilo treba namerno izračunati

napačna usmeritev po temeljitem branju tega *manifesta* ; v prvi vrsti smo dokazali, da se po odpravi obrestnega suženjstva lahko pokrijejo vse kulturne in socialne naloge države iz državnih podjetij, iz prihodkov pošte, železnice, rudnikov, gozdov itd. tako naprej, brez česa drugega. Drugič, suverena ljudska država [*Volksstaat*] ima moč, da kadar koli poskrbi za posebne kulturne naloge z izdajo brezobrestnih žetonov vrednosti namesto obrestnonosnih potrdil, ki so razglašena za pravilo v

mamonistično stanje. Povsem nemogoče je razumeti, zakaj bi morala država narediti posebne kulturne naloge, *npr.* železnico, kanal in

hidroelektrarna, dražja zase z večno obljubo obresti, ki je popolnoma nepotrebna. Če ne more plačati stroškov gradnje iz prihodkov svojih sedanjih državnih podjetij, potem ni razloga, zakaj država ne bi ustvarila denarja; suvereno ljudstvo mora zanj res plačati, medtem ko priznava ravno ta denar kot plačilno sredstvo. Le zakaj bi ljudstvo s svojim celotnim delovnim in davčnim potencialom stalo za še enim listkom (obrestonosnim posojilom), ki ljudstvu v celoti nalaga le večno obrestno obveznost v korist kapitalista !?

Zato stran s to obsedenostjo mamonistične države!

Kapitalisti bodo potem le prevzeli izdane papirnate bankovce in kopičili papirnati denar.

To se ovrže na dva načina. Prvič, zahteva, da mora biti samo posedovanje denarja nedonosno, bi bila takrat seveda že izpolnjena, odprava obrestnega suženjstva pa bi se prostovoljno lotili kapitalisti sami, saj se kapitalist obresti odpove sam od sebe, če kopiči svoj papir beležke doma. Drugič, kapitalistov strah za

svoj denar ga naredi malo verjetnega; treba si je samo predstavljati neprespane noči

hranilec denarja, ki hrani velike vsote denarja nakopičene doma in mora nenehno videti, kako njegovo posest ogrožajo tatovi, roparji, vlomilci, hišne preiskave, požar in poplave. Prepričan sem, da bi se pokončni državljan v kratkem naveličal teh skrbi in kmalu našel pot do državne banke. Državna banka izda potrdilo in je zdaj pravno odgovorna za račun, ne pa tudi za morebitna plačila obresti. Sicer seveda še vedno ostaja odprta tretja možnost za vsakogar, zlasti za delo s svojim denarjem, za ustvarjanje vrednosti in

proizvodnjo dobrin, za sodelovanje v industrijskih podjetjih, za obogatitev in lepše življenje, za podporo umetnosti in

štipendijo, skratka koristno porabiti svoj denar, hkrati pa zavračati kult mamona.

Še vedno pa se lahko zgodi, da se nujno pojavi zasebna potreba po kapitalu za nekatere cilje, na primer za preizkušanje izumov, ustanavljanje podjetij s strani mladih, sposobnih obrtnikov ali poslovnežev itd.

Za začetek, to nima nobene zveze z odpravo obrestnega suženjstva! Kajti najprej je treba logično domnevati, da

kapitalist, ki po odpravi obrestnega suženjstva seveda nima več

priložnosti, da investira svoj denar na bomboodporen način in pričakuje prazno porabo obresti, bo raje, kot v prejšnji dobi, nagnjen k temu, da tvega svoj denar za te namene, tako da se bo pomanjkanje ali potreba v tej smeri pojavila veliko manj kot doslej. Ali pa niste ravno nasprotno slišali znova in znova od učinkovitih poslovnežev, od najpametnejših izumiteljev, ravno pritožbe o tem, kako težko je v mamonistični državi dobiti denar za take namene, če ni zagotovljena "dividenda"? Drugič, naloga prihajajoče

države mora biti, da z velikodušno podporo spodbuja vsako kompetentno silo. Začetki v smeri tega so bili res že prej

stara birokratska država, vendar tako malosrčna, da je namesto spodbude nastala zavora in nenaklonjenost zaradi nadležne regulative, ki je spremljala dodeljevanje javnih podpor. Na tretjem mestu naj omenimo, da bi z dodelitvijo več milijonov mark lahko dosegli ogromno. Veselje do dela, delavnost in vztrajnost nemškega izumitelja, inženirja, obrtnika *itd* . pravica do sodelovanja pri rezultatih posrečenih izumov, bi bili izdatki najverjetneje bogato poplačani (Anglija kot primer).

Odprava obrestnega suženjstva nujno vodi do izčrpanja bogastva.

Oho! Kdo to trdi? Seveda! Kdor je svoje življenje prilagodil porabi svojih obresti na kapital in se ne more odločiti za delo, zanj zagotovo velja: če porabi 5% letno, bo v 20 letih popolnoma izčrpal svoje bogastvo. Seveda, ampak to je res povsem na mestu! Kar hočemo, je ravno odprava obrestnega suženjstva; želimo, da življenje s pokojnino ne bo več najvišji ideal državljana. Želimo končati to mamonistično

dekadenco; pravzaprav ne
želimo več tolerirati, da lahko
eden, toliko, trajno živi v udobju

samo od plačil obresti za posojila -- z drugimi besedami na račun drugih!

Ponavljam: tudi sploh ne drži, da bi odprava obrestnega gospostva vodila v izločanje in izčrpavanje bogastva. Ravno nasprotno, odprava obrestnega suženjstva bi spodbujala ustvarjanje bogastva na podlagi dela, ki proizvaja dobrine in vrednost, neobremenjeno in osvobojeno večnih obrestnih izdatkov. Odprava obrestnega suženjstva vodi, kot smo videli, do celovitega znižanja stroškov v celotnem življenju; razbremeni

nas previsoke davčne obremenitve, tako da ima vsak delovni človek možnost kopičenja prihrankov.

mora biti v prihodnosti večja kot doslej. Še ena stvar! Nacionalno-gospodarsko delo industrije, trgovine in trgovine, ki ustvarja dobrine in vrednote, ni na noben način ovirano, ampak pospešeno do skrajnosti z odpravo interesnega suženjstva.

Kaj dobi delavec, če kapitalist ne prejema več obresti?

To vprašanje se res ne bi smelo več pojavljati! Na prvem mestu je bil seveda stalni bojni krik delavstva, da bodo kapitalisti

izkoriščali delavce; na drugem mestu smo to res jasno in jasno videli

delavec je bolj kot kdo drug tisti, ki mora plačati obresti na posojila. [Z drugimi besedami, delavec dobi nižje davke in nižje življenjske stroške.]

Družinske vezi so oslabljene in poškodovane, če otrokom ne moremo pustiti nobenega bogastva.

Ja kaj je tukaj realnost? Precej na splošno menim, da ima denar malo ali nič skupnega z občutkom družine. Ali pa je kdo slišal, da se otroci premožnejših

staršev bolj držijo svojih staršev kot otroci revnih staršev? Ali imajo bogati starši bolj radi svoje otroke?

kot manj premoženjski? Kaj je verjetno bolj pomembno za otroke, da jim starši poskrbijo za najboljšo možno vzgojo in jih naučijo discipline ter jih vzgojijo v pridne in zdrave in pogumne ljudi, ali da jim pustijo največjo možno vrečo denarja?

V posameznih primerih bo nedvomno treba priznati upravičeno prizadevanje za zagotovitev finančne prihodnosti otrok. Na to stremljenje in s tem na varčnost staršev za svoje otroke odprava obrestnega suženjstva nikakor

ne bo vplivala; ravno nasprotno. Možnost prihranka bo večja, ko bodo naši

nacionalno gospodarstvo bo osvobojeno vseobsegajočega pritiska suženjstva obresti.

Na primeru človeka z zaslužkom 10.000 mark in pokojninskim dohodkom 5000 mark smo videli, da so vsa srednja in manjša premoženja pravzaprav oropana vsakršnega blagodejnega učinka po krožni poti neposrednih in posrednih stanovanjskih davkov. najemnina in tako naprej. Ne morem ponavljati dovolj pogosto: obresti na obveznice za lastnike majhnega in srednjega premoženja so goljufija,

a samoprevaro, vrtenje v krogu, vendar je veliki kapital s svojim predanim tiskom prav hudičevo propagiral in oznanjal v vseh

svetu vero v svetost in nedotakljivost interesa. Vsem omogoča, da navidezno sodelujejo pri ljubki, anestezirajoči potrošnji obresti, da bi zazibali slabo vest, ki mora vedno spremljati brezdelno, brez dela konzumacijo obresti – in da bi pridobili tovariše za boj, za obrambo to najvišje dobro mamonizma.

Državni uradnik, državnik bo rekel: država se ne more odpovedati obveznosti, ki jo

je prevzela do svojih upnikov.

Kaj pomeni "obveznosti"? Ali je kakorkoli moralno sklepati obveznosti, za katere mora država že od začetka vedeti, da jih lahko izpolni le, če upnikom z neposrednimi in posrednimi davki odvzame obresti v popolnoma enaki višini? Kje je v tem morala? Ali pa ni morda bolj pošteno priznati: »Obresti lahko plačam samo, če poberem prav toliko davkov – a takrat med vojno sem nujno moral imeti denar in sem za to naredil goljufijo z vojno obveznico. ; moraš mi oprostiti, ljubljeno ljudstvo; navsezadnje je bilo za vas, zdaj

pa se ne želimo več igrati skrivalnic; Jaz država ne plačujem obresti in tebi, davkoplačevalcu, ni treba

plačati davke za obresti; kar bo bistveno poenostavilo naše transakcije. Tako bomo brez ogromne davčne birokracije in prav tako izjemne obrestne birokracije. Prav? Ali imava dogovor?" In vi, gospod Scheidemann, ne objavljajte več svojega imena na vseh oglasnih stebrih kot državni sekretar stare kompromitirane vlade med nespametnimi izjavami o varnosti in nedotakljivosti vojne vezi. Spravljate se samo v zadrego: korist od celotne prevare je res

imela samo in izključno velik posojilniški kapital.

Finančni uradniki in bančni strokovnjaki izjavljajo, da je odprava zasužnjevanja obresti na vojne obveznice in javne dolgove nemogoča, ker je to sinonim za javni bankrot.

Oprostite mi: po vaših govorih smo tako ali tako javno bankrotirali oziroma moramo postati. Odkrita razglasitev javnega bankrota pa bi bila največja neumnost, ki bi jo lahko storili: dejanski nesposobnosti sedanjih oblastnikov bi prezgodaj dodala zgodovinsko potrditev te nesposobnosti.

Zakaj razglasiti stečaj? Če sem dal 3 marke iz desnega žepa hlač v levega, še vedno ne smem na ta račun razglasiti bankrota desnega žepa hlač!

Z vojnim posojilom res ni bilo nič drugače! Rajh je ljudem potegnil iz žepov prve dejansko sedanje milijarde, potem je denar spet stekel nazaj; potem je prišlo novo posojilo in denar je spet pritekel nazaj; spet se je pojavila pumpa in posrkala milijarde in spet so se vrnile, dokler ni država po devetkratni ponovitvi igre veselo ustvarila 100 milijard dolga. Za to so

imeli ljudje 100 milijard fino potiskanega papirja

njihove roke. Sprva si je ljudstvo predstavljalo, da je toliko obogatelo; potem je prišla država in rekla: »Grozno je; Imam 100 milijard dolgov in grozi mi bankrot.« – Ja, ampak zakaj? To je v vsakem primeru le samoprevara! Sam res ne morem nikoli bankrotirati, če vsake toliko vzamem denar iz enega žepa in ga dam v drugega. Zato smo lahko mirni glede državnega bankrota glede naših notranjih vojnih dolgov. Zato nam res ni treba razglasiti javnega bankrota in res si lahko prihranimo velikansko delo z

neumnimi obrestmi in velikimi,
a še bolj neumnimi davki.

Končno se res osvobodimo

licitiranje velikega posojilnega kapitala! Samo velik posojilni kapital ima koristi od te goljufije z davki na posojilne obresti, saj mu ostane lepša kepa zlata in delavno ljudstvo ta presežek plača v obliki posrednih davkov; medtem pa mali in srednji kapitalist preprosto lovi lasten rep.

Svetovni gospodarski uradnik pravi: Odprave obrestnega suženjstva ne moremo doseči samo v Nemčiji; to je treba urediti mednarodno; drugače bomo izgubili vse kredite,

kapital bo odtekel in še vedno bomo morali izpolnjevati svoje obrestne obveznosti do preostalega

svetu.

Priznam, da sem bil tudi sam najdlje časa v zadregi glede tega vprašanja. To je najtežje vprašanje, ker vključuje naš odnos s preostalim svetom; medtem pa ima zadeva dve plati. Po eni strani je ideja o odpravi obrestnega suženjstva bojni krik vseh produktivnih ljudstev proti mednarodnemu zasužnjevanju obresti na denar; po drugi strani pa je radikalno zdravilo za naše notranje finančne težave. Vendar res ni razloga, da bi se vzdržali uporabe zdravila, samo zato, ker

ga enako bolan sosed ne uporablja hkrati. Dodatna neumnost pa bi bila, če bi mi v Nemčiji

še naprej vrteli v norem krogu in plačevali davke in obresti, ko smo jasno spoznali, da ta smešna dejavnost koristi samo velikim kapitalistom in nikomur drugemu. Zato vodimo pot s svojim osvobajajočim zgledom; osvobodimo se suženjstva obresti na denar in kmalu bomo videli, da bo moč te zmagovite osvobajajoče ideje spodbudila ljudstva sveta, da nam sledijo.

Pravzaprav sem prepričan, da naša pobuda – če te pobude ne bodo zatrli nemški mamonisti

– bo z neustavljivo nujnostjo pometel druge narode.

Špartakovec pravi: Celotna ideja pomeni samo zaščito kapitala; še vedno ostane takrat, kot je bilo: revež nima nič, bogati pa ostanejo.

Da, moj prijatelj; na splošno je zelo težko razpravljati z vami -- če ste res v globini svoje duše komunist in boste zato dejansko trdili, da "vse pripada vsem ljudem" [* Peter Kropotkin, *The Conquest kruha*], in če ste skupaj s tem poznam dejanske ideje velikih boljševiških voditeljev v Rusiji, zlasti Lenina, in jih smatram za pravilne ter v

skladu s tem obravnavam naslednje naloge sovjetske republike

Lenin, "splošno razpisovanje računov in nadzor nad celotno proizvodnjo in distribucijo", kar je človeško možno.

Če pa vam je popolnoma jasno, da je ta naloga res izvedljiva, če sploh, pod strašno tiranijo, in še vedno ostajate v dnu srca prepričani komunist ali špartakist in tako naprej, potem ne oporekajmo. naprej drug z drugim; preprosto se ne razumemo in govorimo različne jezike in prihodnost se bo odločila, bodisi za državo prisilnega jopiča, ki lahko na koncu nastane kot rezultat

boljševizma, bodisi za novo državo, za katero upam, z osvobojenim nacionalnim gospodarstvom od

interesno-suženjstvo.

Toda če na dnu svojega komunističnega srca - če ste pošteni - ugotovite, da še vedno razmišljate, še vedno hrepenite po ženi in otroku, po človeški duši, ki vam stoji bližje kot Eskim ali Zulu kafir, če med tovarniškim delom, ki mu je poveljeval sovjetski direktor, mislite, da bi bilo še vedno lepo imeti svojo hišico, majhen vrt, če res v globini vaše duše res ne bi dajalo pravega zadovoljstva, da bi moral imeti pravico kot pes na ulici izrabljati vsako psico, ki ti prekriža pot, če

hočeš nekoga imenovati za svojo ženo, če samo razmišljaš o tem, da bi kaj privarčeval od svoje plače,

ki bi potem moral pripadati samo tebi, potem že nisi več komunist; potem vam je že počilo srce od vaše tako glasno razglašene fraze »Vse pripada vsem«; potem natanko tega, česar ne želite, je, da bi vse pripadalo vsem ljudem; hočeš natanko tisto, kar si želiš zase -- ženo, otroka, hišo, kmetijo, prihranke -- pa naj to že imaš ali le upava, da boš dobil, tudi takrat naj *ti pripada sam* .

In ali vidiš, prijatelj moj, če samo v srcu sumiš, da bi ti lahko kaj pomenilo, če bi prišel

kakšen naključni posameznik
in ti preprosto vzel

prihranke stran od tebe v imenu »vseh«, in če je zate pripeljal še enega otroka in s seboj vzel tvojega, ker so vsi otroci pripadali »vsem«, potem prijatelj, ne govoriva naprej drug mimo drugega.

Morda bi vas lahko prosil, da razmislite, ali komunistično sporočilo, da mora vse pripadati vsem ljudem, dejansko ne pomeni nujno *konca vsaka kultura* , ker pomanjkanje katere koli koncept lastništva mora s prepričljivo logiko prisiliti človeka na raven zveri.

Če vse pripada vsem ljudem, če je polaganje računov in nadzor nad vsem

nadzemno proizvodnjo in distribucijo v Leninovem smislu bi lahko prisilili, potem bi v najboljšem primeru nastala kolonija mravelj. Toda v tem primeru lahko tudi brez jezika, duše in misli; nemo in instinktivno lahko opravljamo svoje prisilno delo. *Konec človeka je tu.* [* »Konec človeka« je iz *Ezekiela* . Tam pomeni namen človeka, tukaj pa ima lahko dvojni pomen. Človekov namen pod komunizmom postane brezumno suženjstvo, ki je uničenje človeka.]

Ampak dovolj, prijatelj Spartacus. Naj se ta temeljni premislek globoko vtisne v vašo glavo in srce. A več

Natančen odgovor na vaše vprašanje bo nato nastal med pogovorom z drugimi strankami.

In zdaj tovariši dveh socialističnih usmeritev, zmerne in neodvisne! [* Feder se tukaj sklicuje na Socialdemokratska stranka in njen pacifistični odcep Samostojna socialdemokratska stranka.]

Ne morem si predstavljati, da bi prišlo z vaše strani do resnih protislovij ali ugovorov zoper

odpravo obrestnega suženjstva, pa vendar vas moram obravnavati kategorično, skupaj s celotnim socialističnim svetom idej, od Marxa naprej

sedanjim voditeljem Ebertu, Scheidemannu, Kautskyju itd.

1. Socialistična volja: *povišanje delavski razred* je ideja brezpogojno zavezan k prevladi; *zaenkrat se strinjamo*
.
2. Poti, uhojene za dosego tega velikega cilja, so skoraj povsem napačne, saj
3. temeljijo na napačnih predpostavkah.
4. [Marksistična] socialistična ideja države nujno vodi v komunizem, torej v propad.

5. Ker ima socialdemokracija drugačen cilj, dvig delavskega razreda,

vseh delovnih ljudi nasploh se sooča s strašnim notranjim konfliktom, ker logične posledice marksizma vodijo v ravno nasprotje praktičnega cilja delavskega gibanja.

6. Iz te notranje delitve izhaja očitna negotovost v smeri vlade.

7. Zavoljo velikega praktičnega cilja (povzdig delavskega razreda) je treba proti Spartaku in boljševističnemu komunizmu potegniti ostrejšo črto in se z vsemi

močmi boriti proti njihovim metodam. Toda socialdemokracija, organizirana prek sindikatov, se danes počuti šibko

> pred temi radikalnimi skupinami, ker je marksistično mišljenje vzelo za svoje temeljno načelo izobraževanja in ker vsi marksistični načini mišljenja logično vodijo v komunizem.

Zdaj pa dokaz: 2. točka pravi, da so poti, ki jih je utirala socialdemokracija, skoraj povsem napačne.

Celotna agitacija, ki se izvaja po vsej državi, je privedla do globoke delitve znotraj prebivalstva našega naroda.

Nenehno ponavljajoče se klevete proti delodajalcem vseh vrst, pravzaprav vseh buržoaznih poklicev,

kot izkoriščevalci in krvosesi
ročni delavec, ki navidezno dela
brez pomoči, privedli do neupravičenega
zagrenjenosti in ošabnosti
dela, ki danes nujno najde svojo
izraz v povpraševanju po
"diktatura proletariata"
(*Komunistični manifest*). Bistveno
zahteva Erfurtskega *programa* –
prenos proizvodnih sredstev iz
zasebne lastnine v lastnino
in delovanje skupnosti – ima
danes stisnjen v jok za

"socializacija."

Vsakemu resnemu politiku je popolnoma jasno, da bi popolna socializacija našega gospodarskega propada pomenila popoln

državni bankrot. Toda tega si človek ne upa odkrito in prostodušno priznati ljudem.

Zdaj bi moral biti moto ne *socializacija* , ampak *desocializacija* . Tako se skuša očiten splav vsake socializacije kompenzirati z lažnimi davčnimi projekti in na ta način že drugič »razlastiti razlaščence«. Vse to ne pomeni nič drugega kot prepuščanje celotnega nacionalnega gospodarstva popolnemu propadu. Namesto rasti (podvojitev proizvodnje, kot je

obljubljala celotna socialistična literatura za obdobje po revoluciji, ne pride v poštev) je prišlo do ravno nasprotnega.

prišlo.

Najslabše pa bi bilo, če bi sedanja socialistična oblast pomislila na sprejemanje velikih tujih posojil. S tem bi ne le zapečatili naše gospodarsko propadanje, ampak bi se poleg tega čisto v celoti predali v interesno suženjstvo antanti, iz katerega ne bi bilo vrnitve.

Temeljni neuspeh, osnovna napaka, na kateri je bila zgrajena vsa ta napačna veriga pogodb, zahtev in obljub ljudem, je popolnoma napačen odnos do

industrijskega kapitala in
posojilnega kapitala. Komunist _

Manifest , *Erfurtski program* , Marx, Engels, Lasalle, Kautsky niso prepoznali *radikalne razlike* med industrijskim kapitalom in posojilnim kapitalom.

Na tej točki se mora celotna socialdemokracija ponovno naučiti; to temeljno napako je treba jasno prepoznati in odkrito brez zadržkov priznati. Potem pa je treba vztrajno potegniti tudi edine možne zaključke. Te pa pomenijo radikalno odpoved nesmiselnemu, ker popolnoma zgrešenemu, besu do industrije,

do delodajalca. *Delavec in delavec spadata skupaj;* imata isti cilj --

delo, proizvodnja; kajti brez proizvodnje, brez dela ne more biti življenja, kulture, ne naprej in ne navzgor. Samoumevna in neizogibna nasprotja, ki obstajajo med ljudmi, samo zato, ker so ljudje, so veliko manj pomembna od velikega skupnega interesa delodajalca in delojemalca. Ta nasprotja so in so bila rešljiva z mezdnimi pogodbami in trgovinskimi organizacijami v obojestransko zadovoljstvo obeh strani.

Toda ne smemo nadaljevati s temi vprašanji, ki so nepomembna v obsegu naše

razprave o največjih političnih linijah sile, in poudarimo le, da je interes delavstva kolektivni

popolnoma usklajen z našo nacionalno industrijo, z nacionalnim gospodarstvom naših ljudi.

Kdor uči drugače in prikazuje nasprotja med delodajalcem in delojemalcem kot pomembnejša, se razkrije kot neodgovoren prav do delavcev; saj s tem polaga sekiro v korenine drevesa, ki hrani in podpira delavca.

Socialdemokracija pa *je* to storila in si s tem nakopala večno krivdo pred nemškim delavstvom; s tem je našemu

ljudstvu prineslo neizrekljivo gorje, *ker ne more obdržati vsega svojega obljube, ker nam ne more prinesti*

mir medsebojnega razumevanja, ker nam ne more ustvariti dela, ker mora proti nam postaviti celo oboroženo silo, ker ne more brez državne službe, ker mora zahtevati delovno obveznost, ker univerzalno enako in neposredno volilna pravica za moške in ženske nad 20 let nikomur ne pomaga do preživetja, saj brez državnega jamstva za osebno in premoženjsko varnost mora nastati kaotično stanje, saj brez integracije in podrejenosti posameznika v družbo ni vitalnosti države. mogoče.

Tako globok, obupa poln val

razočaranje gre skozi vse ljudi. Če posamezniki tega še vedno ne razumejo, si ministri, poslanci in ljudski delegati še naprej veselo lažejo, da je treba »pridobitve revolucije« braniti pred »reakcijo«: kaj ta izraza pomenita, če sploh kaj pomenita, nič iskrenega državnik bi znal ljudem jasno povedati.

Negativna dejanja revolucije, *odstavitev* vrste zastarelih dinastij, odstavitev *častnikov* , *odprava* plemstva, *razpad* vojska, skratka »veliko

rušenje«, res ni nobena »dobitek«.

In reakcija?! Pometena, gnila doktrina božanske pravice nima nikjer v celotnem ljudstvu dovolj moralne podpore, da bi povzročila kakršno koli odločno akcijo; buržoazija je glede na pravega *buržoazija* preveč strahopetna, preveč preveč moralno pokvarjen, da bi se zbral proti razredno zavednemu delavstvu: zato ni nujno, da bi bil vladajoči razred delavcev zaskrbljen zaradi dinastične ali buržoazne reakcije.

Toda globoko razočaranje ljudi nad tako imenovanimi

pridobitvami revolucije, z drugimi besedami nad pomanjkanjem kakršnega koli resničnega izboljšanja položaja ljudi, to je velika nevarnost. To razočaranje vodi v pretakanje

proč od velikih množic vse bolj na levo, kjer so že dane obljube daleč presežene.

Konec koncev ni več mogoče obljubljati, kot je »vse vsem«. To je čista norost, ampak vsaka ideja, vsak pojav, vsaka do skrajnosti raztegnjena in pretirana dejavnost postane na koncu norost in se nato spremeni v svoje nasprotje. Enako velja za komunistično idejo, da mora vse pripadati vsem, kajti to se končno konča in se razreši v to, da vsi ... nimajo ničesar. V Rusijo so prišli lakota, obup, beda, bolezen in

stiska; ljudje so izgubili še zadnji ostanek poguma in veselja do življenja.

Ponavljam: ogromno temeljno napako v socialističnem idejnem svetu gre nazadnje izslediti v neuspehu prepoznavanja globoke bistvene razlike med industrijskim kapitalom in posojilnim kapitalom. *Posojilni kapital, ki požira obresti je nadloga človeštva.* Je večna brez napora in neskončna rast velikega posojilnega kapitala, ne produktivnega, proizvodnega, industrijskega delovnega kapitala, ki vodi v izkoriščanje ljudstev.

Tu se ne morem izogniti preučitvi vprašanja, *zakaj* ta bistvena razlika ni bila priznana; ali res ni bilo

priznana ali pa je bila morda zakrita v korist velikega posojilnega kapitala; bodisi voditelji in poglavarji v boju proti kapitalizmu, bodisi avtorji *komunist Manifest* Erfurtskega *programa* in sedanji voditelji so vedno postopali s potrebno vestjo.

Najhujša in najstrašnejša stvar je, če kdo dvomi o absolutni resnosti in trdnem prepričanju drugega; zdi se tem hujše, kolikor skrbneje človek išče vzroke in razmerja v življenjskih pojavih. Zato tudi

na to vprašanje ne želim dati nobenega odgovora

samega sebe, namesto da bi namigoval na velike, nejasne povezave z navajanjem izjave Disraelija, največjega angleškega premierja, lorda Beaconsfielda. To piše v svojem romanu *Endymion:*

> "Nihče ne bo brezbrižno obravnaval načela rase. To je ključ zgodovine in zakaj je zgodovina pogosto tako zmedena, je to, da so jo pisali ljudje, ki tega načela in vsega znanja, ki ga

vključuje, niso poznali."
[Baron Sergij Endimionu]

Buržuj.

Buržuja, ki se mu zdi počitek kot njegova meščanska dolžnost, gotovo moti vsaka nova revolucionarna zahteva, kakor vedno vsaka nova ideja. Zanj pomeni nemir; kajti morda bi moral o tem celo kaj premisliti. Vse spremembe so mu odvratne; on hoče imeti svoj počitek, in gorje tistemu, ki hrepeni po njegovi denarnici. Resnično želimo od njega njegova plačila obresti, njegov dohodek od najemnin za hiše, plačila obresti iz njegovih kritih obveznic, obresti, ki jih pobira na hipoteke; skratka, kaj

sestavlja njegov počitek, njegovo zadovoljstvo in njegovo srečo.

Kljub temu se moramo pozanimati, kaj bodo rekli pripadniki razredov, ki imajo posojilni kapital. Oblikujejo, razen pravih buržujev...

Buržuj je človeški tip, s katerim se ne sme nič več začeti; buržuj je veja na drevesu človečnosti, ki jo je treba odrezati, čim prej tem bolje. To so samozadovoljni, samozadovoljni Babiti s svojimi žalostno ozkimi obzorji, ki niso sposobni nobenega navdušenja. Dneve preživljajo v večni monotoniji ob kavi, jutranjem časopisu, jutranji pijači, opoldanskem časopisu,

kosilu, popoldanskem spancu, izrezovanju kuponov, popoldanski pijači, prijateljih v pubu in občasno v kinu. Pomanjkanje

razumevanje za vse, kar premika svet, za vse, po čemer hrepeni mladost, za vse, kar stiska ljudstvo, državo in družbo, brez skrbi zaradi vojne in zmage, vegetirajo in propadajo, hkrati arogantni in pokorniški – toda meščanstvo je tako širok sloj. da ga ni mogoče prezreti.

Tako je z odpravo obrestnega suženjstva uničena varčnost; ljudje končajo v ubožnici.

Odločno je treba zanikati, da lahko odprava obrestnega

suženjstva na splošno vpliva na varčnost. Varčnost ima prav tako malo opraviti s prevladujočim

ekonomski pogledi, kot je *npr.* zapravljivost. Varčnost in zapravljivost sta človeški lastnosti, ki sta bodisi prisotni bodisi ne, ne glede na to, ali starost odobrava ali zavrača idejo interesa.

V času tranzicije je morda mogoče spodbujati povečanje ali zmanjšanje varčnosti. V danem primeru pa se veliko bolj nagibam k temu, da si bo racionalen, gospodarno razgledan človek rekel: »V prihodnje ne morem več računati, da bom živel samo od svojih obresti. Želim pa živeti v

poznejša leta in tudi še vedno nekaj zapustiti za svoje otroke; zato moram zdaj privarčevati več." Odprava obrestnega suženjstva mora po mojem mnenju

ta učinek na večino ljudi. Starejši pa bodo seveda napoteni v javno podporo.

Tudi tukaj moram še enkrat odločno poudariti, da glede na trenutno obremenitev neposrednih davkov na premoženje in obremenitev posrednih davkov na vsak življenjski slog ne ostane nič od ljubkih obresti, razen v primeru tiste osebe, za katero – in to je res nekaj krivičnega in proti čemur se je treba boriti – vsi prihodki pritekajo *le* iz večnih obresti. Zato se upada varčnosti verjetno ni treba bati.

Ali je (gnusni) veliki kapital res tako

popolnoma neuspešno? Ali ni ustvarilo tudi sredstev za obsežni napredek, ki prinaša človeštvu večje sadove od tistih, ki jih uničujejo obresti na posojilni kapital?

ne! Postavitev vprašanja samo dokazuje, da nam je mamonistična frazeologija zameglila jasen pogled.

Veliki kapital ni ustvaril sredstev za napredek velikega obsega; iz dela je zrasel precej velik kapital! Ves kapital *je* akumulirano delo. Velik kapital je sam po sebi neproduktiven,

ker je navaden denar sam po sebi povsem neplodna stvar. Od uma, dela ter razpoložljivih ali že razvitih surovin oz

mineralnih virov, vrednosti se proizvajajo in blago se proizvaja – z delom in samo z delom.

Kajti če se na najbolj rodovitno polje, v najbogatejši premogovnik, zlije toliko denarja, poljedelstvo zato ne rodi žita, niti premogovnik sam ne izpljune premoga! Naj to dokončno potrdimo.

Če so ljudje izumili denar, je temu primerno zelo uporaben in razumen; kajti v vsakem kompleksnem gospodarstvu potrebujemo ta (splošno

priznan) "bon za opravljeno delo." Toda ta potencial bi moral biti v teh "denarnih imperijih", iz katerih bi večno rasli

sebe v ogromnost – in denar to naredi, če lahko nosi obresti – to je tisto, proti čemur se upira jedro našega bitja; to je tisto, kar denar povzdigne daleč nad vse druge zemeljske manifestacije; to je tisto, kar denar naredi idola. In vse to je res samo največja samoprevara človeštva!

Nič, čisto nič, ne more priti samo iz denarja. Miza, omara, obleka, hiša, orodje, skratka vse okoli nas ima neko vrednost; na koncu se z razbitim kosom pohištva še lahko pogreješ, z bankovcem

za dvajset mark pa nič; Niti kosa sira ne morem zaviti vanjo. Šele potem, ko imajo ljudje

smiselno dogovorili za olajšanje menjave blaga za potrošnjo, za pisanje bonov za opravljeno delo, šele s tem dobi listek pomen in namen in zelo razumno je, da kmet za svoje žito prejme od premogovnika ne premog pa denar; torej bon za drugo opravljeno delo, *npr.* vile, posodo, plug in koso. A s tem bi se morala moč denarja končati.

Tako velikega napredka človeštva ni dosegel denar, temveč ljudje sami, njihov drzen duh, njihova ponosna

drznost, njihov bister um, moč njihovih rok, njihova

skupen , torej *družaben* , delaven porod. Tako ponosno in tako jasno moramo videti. Moški so bili prava stvar, vsekakor ne bedni kosi papirja, ki so si jih moški izmislili za poenostavitev trgovine.

Nadaljnji program

Čeprav odprava obrestnega suženjstva ni končni cilj novega državništva; to je resnično najbolj prodorno dejanje, edino dejanje, ki je sposobno združiti vsa ljudstva v pravo zvezo narodov, proti tiraniji mamonizma, ki zajema vsa ljudstva. Vendar še ni konec. Nasprotno, odprava interesnega suženjstva mora voditi k nadaljnjim korakom, saj, kot smo videli, se globalnega zla oprime pri koreninah, in to pri glavnih koreninah.

Šele ko je temeljna zahteva po odpravi obrestnega suženjstva izpolnjena, je pot odprta

prvič za socialno državo. to mora biti jasno prepoznan in mora biti dosežen kljub vsem mamonističnim močem. Krik po socializaciji [medtem ko obrestno suženjstvo še vedno obstaja] ni nič drugega kot poskus, da bi ustvarili zaupništvo vseh industrij in povsod ustvarili velikanske konglomerate, nad katerimi bi velik posojilni kapital, kljub vsem davkom na premoženje, seveda tudi v prihodnje ponovno odločilno vplivati. Socialistična država na mamonističnih temeljih je absurd in po naravi vodi v kompromis med

socialdemokracijo, že tako močno kontaminirano z mamonizmom, in velikim kapitalom.

Mi pa zahtevamo radikalno zavračanje mamonistične države in rekonstrukcijo države v skladu z resničnim duhom socializma, v katerem je prevladujoča temeljna ideja obveznost hraniti -- v kateri lahko najde svojo staro osnovno zahtevo komunizma. racionalno in koristno zadovoljstvo -- v obliki, ki jo bo prejel *vsak* član ljudstva njegova dodeljena pravica do zemlje domovine z državno dodelitvijo najpomembnejših živil.

Nadalje zahtevamo, kot okostje nove države, predstavništvo ljudstva preko Zbornice ljudskih predstavnikov, ki naj bi bila izvoljena.

na najširši osnovi in poleg tega stalna delavska zbornica, osrednji svet, v katerem imajo narodni delavci glas sorazmerno s svojo porazdelitvijo po poklicih in ekonomskih razredih. Končno zahtevamo najvišjo odgovornost direktorjev države. Ta nova konstrukcija države na socialistično-aristokratski osnovi bo obravnavana v dodatnem delu, ki bo kmalu izšlo pri isti založbi. Predpogoj za vso to konstrukcijo pa ostaja odprava obrestnega suženjstva.

Moje neomajno prepričanje, ne več, moje znanje mi daje jasno spoznati, da je odprava obrestnega suženjstva

ne samo izvršljiva, ampak bo in mora biti povsod sprejeta z nepopisnim veseljem. Kajti upoštevajte: v nasprotju z vsemi drugimi idejami in gibanji ter prizadevanji, ne glede na to, kako dobronamerni so, katerih cilj je izboljšanje človeštva, moj predlog ne želi poskušati izboljšati človeške narave; namesto tega se nanaša proti strupeni snovi, proti pojavu, ki je bil umetno – ne, diabolično – izumljen, povsem v nasprotju z najglobljim občutkom človeka, da bi človeštvo zbolelo, da bi človeštvo ujelo v materializem, da bi oropalo. iz nje najboljše,

kar ima, duša. Z roko v roki zraven gre strašna, neusmiljena tiranija denarnih moči,

za katero so ljudje le interesni sužnji, obstajajo samo zato, da delajo za dividendo, za obresti.

Globoko vznemirjeni prepoznamo strašljivo jasnost in resničnost starih svetopisemskih pregovorov, po katerih bog Judov Jahve obljublja svojemu izvoljenemu ljudstvu: »Hočem vam dati v last vse zaklade sveta; pri tvojih nogah bodo ležala vsa ljudstva Zemlje in ti jim boš vladal."

To globalno vprašanje je zdaj postavljeno pred vse vas.

Globalna vprašanja se ne rešujejo z zamahom roke, a ideja je jasna kot beli dan. In listino je treba pridno razširjati; moramo

jasno razumemo, da se soočamo z najmočnejšim sovražnikom, denarnimi silami, ki obkrožajo svet. Vsa sila na drugi strani, na naši strani samo pravičnost, večna pravičnost produktivnega dela.

Iztegnite mi roke, delovni ljudje vseh dežel, združite se!

Pogovor založnika

Čeprav se včasih ponavlja, ta manifest jasno poudarja pomen končanja suženjstva obresti in predstavlja nekatere od številnih koristi, ki bi izhajale iz tako radikalnega odstopanja od tega, kar poznamo kot »normo«. Večina Američanov se ne zaveda, koliko poudarka so nacisti dajali dvigu delavskega razreda. To pomanjkanje zavedanja prihaja kljub imenu NSDAP: Nacional-socialistična nemška delavska stranka.

Zaskrbljenost in boj za delavski razred se nadaljujeta še danes, tako kot gibanje za odpravo dobička brez

dela – obrestno suženjstvo. Takšni sodobni boji so bili veliko uspešnejši v Evropi kot v Združenih državah, vendar obstaja ena sama ameriška organizacija

ki se imenuje "ameriška nacistična stranka" (www.anp14.com), ki še naprej zagovarja zelo podobna gospodarska načela kot Feder in NSDAP. Pravzaprav zaradi vedno večje razlike v plačah v ZDA, skupaj z visoko stopnjo brezposelnosti po vsej državi in splošnim nezadovoljstvom s trenutno vlado, takšna gibanja trenutno beležijo razmeroma močno rast.

Jasno je, zakaj Federove ideje niso zaživele v sodobni družbi, in to zaradi vpliva mednarodnih bančnih sil na večino držav. V ZDA je Federal Reserve zasebni bančni subjekt, ki ni odgovoren vladi ZDA, vendar ima izjemno moč nad ameriškim gospodarstvom. Če bi bile Federove zamisli izvedene tukaj v ZDA, pri

ceteris paribus, je skoraj gotovo, da bi nedavna hipotekarna kriza leta 2007, ki je vodila v globoko recesijo, visoko

brezposelnosti in do velikih bančnih "reševanj" ne bi prišlo.

Ta založnik upa, da so Manifest brali z odprtim umom, brez predsodkov o "nacizmu" ali grozotah vojne, ki so tako pogosto povezane s 3. rajhom. Očitno je bilo ideologije in prakse nacionalsocialistične Nemčije veliko več, kot ponuja History Channel ali celo večina "zgodovinskih" knjig. Sodobne vlade so veliko prevzele od nacistične Nemčije, na primer zakone o zaščiti pravic živali, "zeleno" gibanje (glej Richard Walther Darré), plačane počitnice in drugo delovno udobje, ki ga danes jemljemo za samoumevno. Ali bi bilo preveč nesmiselno trditi, da je imela morda

tudi njihova gospodarska politika nekaj zaslug?

[1] Naslednje izjave o bavarskem državnem proračunu so v zaokroženih številkah vzete iz Bavarskega državnega letopisa iz leta 1913. To je zadnji statistični letopis, ki je izšel pred vojno in daje izčrpno poročilo o bavarskih financah. Med vojno ni bilo nobenih novejših poročil.

[2] Nenehno naraščanje obrestnih mer in cen materiala je pripeljalo do tega, da je čisti donos bavarske državne železnice leta 1918 padel na 3 milijone mark v primerjavi s povprečno 80 milijoni v prejšnjih letih. V Prusiji je bil po poročilih finančnega ministra Simona prejšnji običajni povprečni dobiček 700 mark celo nadomeščen s primanjkljajem 1.300.000.000 mark.

Zato bomo manj kot kdaj koli prej lahko razmišljali o nenehnem povečevanju neposrednih in posrednih davkov; moramo

bolj kot kadar koli prej razmišljajte o takojšnjem zmanjšanju novih dolgov, ki so zrasli zaradi katastrofalne finančne ekonomije z zelo močno rekvizicijo bogastva, zlasti iz zelo velikih premoženj.